

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Górzno

Warszawa 2022

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno
Zleceniodawca:	Wójt Gminy Górzno
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr Agata Grzelak
Zespół autorski:	mgr inż. Anna Bereś inż. Monika Nasiłowska inż. Agnieszka Szaniawska Michał Uszyński inż. Anna Wojtczuk

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	8
2.1	Cele i zawartość dokumentu	8
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	22
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	23
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	23
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	24
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	24
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	27
7.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	27
7.2	Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia	29
7.3	Surowce mineralne	30
7.4	Gleby	31
7.5	Hydrologia i hydrogeologia	33
7.6	Warunki klimatyczne.....	34
7.7	Szata roślinna	35
7.8	Powiązania ekologiczne.....	38
7.9	Formy ochrony przyrody na terenie gminy	40
7.10	Zasoby krajobrazowe	41
8	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	42
8.1	Stan środowiska	42
8.2	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	44
9	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	45
10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	45
11	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	51
12	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	52
12.1	Oddziaływanie na ludzi.....	52

12.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny	59
12.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	63
12.4	Oddziaływanie na wodę	64
12.5	Oddziaływanie na powietrze	64
12.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	64
12.7	Oddziaływanie na krajobraz	65
12.8	Oddziaływanie na klimat	66
12.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne	68
12.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	69
12.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	71
13	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	72
13.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	74
14	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	74
15	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	75
16	Materiały źródłowe	76
17	Oświadczenie autora prognozy	78

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/203/2021 Rady Gminy w Górznie z dnia 22 października 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie w piśmie z dnia 28 marca 2022 r. (znak: WOOS-III.411.445.2021.JD) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Garwolinie w piśmie z dnia 5 listopada 2021 r. (znak pisma: ZNS.9027.1.12.2021).

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów i zestawień.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń studium. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w studium warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form

ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie studium, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Konieczność sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno wynika z uchwały Nr XXVIII/203/2021 Rady Gminy w Górznie z dnia 22 października 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno.

Zmieniające się uwarunkowania przestrzenne oraz formalne sprawiają, że obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno nie zawsze odpowiada potrzebom mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów. Dokument ten wymaga aktualizacji ze względu na zmianę szeregu uwarunkowań, w tym zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Górzno, procesy inwestycyjne, przekształcenia własnościowe, zmiany w zagospodarowaniu terenów. Konieczność aktualizacji dokumentu wynika również z potrzeby uwzględnienia aktualnych trendów demograficznych, społecznych i gospodarczych, warunkujących zasady kształtowania przyszłej polityki przestrzennej. Studium wymaga uaktualnienia również

z uwagi na zmiany zakresu opracowania studium wynikające m.in. z wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz wprowadzania spójności studium z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, w szczególności w odniesieniu do zadań wynikających z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

W projekcie studium po analizie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno wyznaczono poniższe cele dla określenia kierunków polityki przestrzennej:

- **rozwój lokalnej gospodarki poprzez wsparcie prowadzenia wielofunkcyjnej działalności gospodarczej na terenie gminy** w oparciu o korzystne położenie gminy wzdłuż trasy ekspresowej S17 stanowiącej dogodne połączenie drogowe z większymi ośrodkami miejskimi:
 - lokalizowanie nowych zakładów produkcyjnych, składów i magazynów w pobliżu węzła drogowego „Górzno” oraz w innych dobrze skomunikowanych i uzbrojonych rejonach gminy,
 - rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, w tym także w miejscowościach o dotychczasowo wyłącznie rolniczym charakterze,
 - rozwój działalności agroturystycznej jako sposób na zwiększenie dochodowości działalności rolniczej,
 - rozwój systemu transportowego jako wspierającego rozwój gospodarczy gminy - modernizacja i rozbudowa sieci dróg, zapewnienie drogom parametrów technicznych odpowiednich dla danej klasy,
 - przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych oraz uzbrojenie ich w nowoczesną i efektywną infrastrukturę,
 - rozwój produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
 - umożliwienie eksploatacji złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy;
- **uporządkowanie struktury przestrzennej gminy** w oparciu o już wykształcone struktury osadnicze oraz istniejącą infrastrukturę techniczną i komunikacyjną:
 - wielofunkcyjny rozwój gminy przy zachowaniu zasady minimalizowania wzajemnego oddziaływania zabudowy o różnych funkcjach,
 - zachowanie właściwych proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi a terenami otwartymi,
 - eliminowanie rozpraszania zabudowy – szczegółowe określenie terenów budowlanych i niebudowlanych,
 - lokalizacja zabudowy w miejscach o dogodnym dostępie komunikacyjnym,
 - wykształcenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w północno-zachodniej części gminy jako odpowiedź na wysokie zapotrzebowanie związane z bliskim sąsiedztwem miasta powiatowego Garwolina,
 - zwiększenie intensywności zabudowy w miejscowości Górzno - wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z usługami w centrum miejscowości gminnej,
 - w pierwszej kolejności uzupełnianie zabudową terenów z już wykształconą strukturą funkcjonalno-przestrzenną,
 - rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej;
- **ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych gminy** w oparciu o wysoką jakość środowiska naturalnego oraz bogate dziedzictwo kulturowe gminy:
 - planowanie i realizowanie zabudowy na terenie gminy z zachowaniem obowiązujących standardów jakości środowiska,
 - racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony i rekultywacji;
 - ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej;

- racjonalne kształtowanie wyraźnej granicy rolno-leśnej poprzez tworzenie zwartych kompleksów leśnych w wyniku zalesiania nieużytków oraz gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa,
- ochrona zabytków oraz miejsc o wysokim znaczeniu kulturowym,
- promocja bogatego dziedzictwa kulturowego gminy m.in. poprzez działania informacyjne i edukacyjne,
- rozwój życia kulturalnego spajającego miejscową społeczność m.in. poprzez kultywowanie tradycji lokalnych,
- wykorzystanie walorów kulturowych gminy dla rozwoju rekreacji i wypoczynku,
- ochrona ekspozycji obiektów oraz zachowanie historycznych relacji przestrzennych.

W celu tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju oraz uczynienia struktury funkcjonalno-przestrzennej w projekcie studium wyznaczono poszczególne tereny, dla których określono kierunki przeznaczeń. W poniższej tabeli przedstawiono kierunki przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego dla tych terenów oraz standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu, mające znaczenie ze względu na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi.

Tabela 1. Kierunki i wybrane wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

(źródło: opracowanie własne – projekt studium)

symbol terenu	przeznaczenie w projekcie studium	standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu
M – tereny zabudowy mieszkaniowej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, – zabudowa zagrodowa, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zabudowa usługowa, w zakresie utrzymania istniejących usług, z dopuszczeniem rozbudowy i nadbudowy do parametrów ustalonych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, – zieleni urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – zieleni izolacyjna, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: – w przypadku lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy innej niż zagrodowa nakazuje się urządzenie pasa zwartej zieleni wielopiętrowej lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód – określenie szerokości pasa zieleni oraz zasad zastosowania innych zabezpieczeń zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, – ograniczenie dopuszczalnej obsady zwierząt hodowlanych w gospodarstwach do 39 DJP, – w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, – zakaz lokalizowania nowych budynków na terenach zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, – w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dopuszcza się remonty, przebudowę i nadbudowę wyłącznie istniejących budynków. Ograniczenia zmian przeznaczenia: – lokalizacja zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, w pasie izolacyjnym wokół cmentarza w odległości 50 m i 150 m zgodnie z §3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej

		z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1953 r. Nr 52 poz. 315), Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 10 m, z dopuszczeniem zwiększenia wysokości do 12 m dla budynków gospodarczych i inwentarskich w zabudowie zagrodowej, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 45% działki budowlanej, z dopuszczeniem zmniejszenia do 15% działki budowlanej dla zabudowy zagrodowej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 40% działki budowlanej, z dopuszczeniem zwiększenia dla do 60% działki budowlanej dla zabudowy zagrodowej.
M1 – tereny zabudowy mieszkaniowej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, – zabudowa letniskowa, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – zieleni izolacyjnej, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 10 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 45% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 40% działki budowlanej;
ML – tereny rekreacji indywidualnej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa rekreacji indywidualnej, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – zieleni izolacyjnej, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 9 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 45% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 40% działki budowlanej;
RM – tereny zabudowy zagrodowej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa zagrodowa, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – usługi agroturystyki, – zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – zieleni izolacyjnej, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: – w przypadku lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy innej niż zagrodowa nakazuje się urządzenie pasa zwartej zieleni wielopiętrowej lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód – określenie szerokości pasa zieleni oraz zasad zastosowania innych zabezpieczeń zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, – ograniczenie dopuszczalnej obsady zwierząt hodowlanych w gospodarstwach do 39 DJP, – w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 12 m,

		– minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15% działki budowlanej; – maksymalna powierzchnia zabudowy – 60% działki budowlanej,
MU – tereny zabudowy mieszkaniowej lub usług	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, – zabudowa usługowa, w tym usługi publiczne, z wyłączeniem usług z zakresu stacji paliw, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zabudowa zagrodowa w zakresie utrzymania istniejącej zabudowy z dopuszczeniem rozbudowy i nadbudowy w parametrach ustalonych jak dla zabudowy usługowej, – zielen ogólnodostępna z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne ze szczególnym uwzględnieniem ich reprezentacyjnego charakteru, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: – w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Ograniczenia zmian przeznaczenia: – lokalizacja zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, w pasie izolacyjnym wokół cmentarza w odległości 50 m i 150 m zgodnie z §3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1953 r. Nr 52 poz. 315), Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 10 m, z dopuszczeniem zwiększenia wysokości do 12 m dla budynków gospodarczych i inwentarskich w zabudowie zagrodowej, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 45% działki budowlanej, z dopuszczeniem zmniejszenia do 30% działki budowlanej dla zabudowy usługowej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 45% działki budowlanej;
MWU – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, – zabudowa usługowa, w tym usługi publiczne, z wyłączeniem usług z zakresu stacji paliw, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zielen ogólnodostępna z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – place publiczne i skwery, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne ze szczególnym uwzględnieniem ich reprezentacyjnego charakteru, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: – w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 15 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 65% działki budowlanej;
U – tereny usług	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa usługowa, w tym usługi publiczne • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w zakresie utrzymania istniejącej zabudowy, z dopuszczeniem rozbudowy i nadbudowy w parametrach ustalonych	Standardy kształtowania zabudowy: – w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać

	jak dla zabudowy usługowej, – zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Ograniczenia zmian przeznaczenia: – lokalizacja zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, w pasie izolacyjnym wokół cmentarza w odległości 50 m i 150 m zgodnie z §3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1953 r. Nr 52 poz. 315), Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 13 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 45% działki budowlanej, z dopuszczeniem zmniejszenia do 30% działki budowlanej dla zabudowy usługowej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 45% działki budowlanej;
UK – teren usług kultury	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – usługi kultury, – miejsca pamięci wraz z obiektami i infrastrukturą towarzyszącą służącymi organizacji obchodów świąt państwowych, rocznic, uroczystości, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zieleni urządzonej, – infrastruktura informacyjna i edukacyjna tak jak m.in. plansze informacyjne i tablice edukacyjne, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 8 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 35% działki budowlanej;
UKs – tereny usług sakralnych	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – obiekty sakralne, obiekty towarzyszące obiektom sakralnym, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – usługi, w tym usługi publiczne, – zieleni urządzonej, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 15 m, z dopuszczeniem utrzymania wysokości istniejącej zabudowy dla obiektów objętych ochroną konserwatorską lub obiektów położonych na obszarze objętym ochroną konserwatorską, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 25% działki budowlanej, z dopuszczeniem utrzymania aktualnej powierzchni biologicznie czynnej obszarów objętych ochroną konserwatorską, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 60% działki budowlanej, z dopuszczeniem utrzymania aktualnej powierzchni zabudowy obszarów objętych ochroną konserwatorską;
US – tereny usług sportu i rekreacji	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – tereny usług sportu i rekreacji, – urządzone miejsca organizacji plenerowych wydarzeń kulturalnych (amfiteatr, scena), • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – usługi, w tym usługi publiczne, – zieleni urządzonej,	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 16 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 40% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 30% działki budowlanej;

	- obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	
PU – tereny produkcyjno-usługowe	• podstawowe kierunki przeznaczenia: - obiekty produkcyjne, składy, magazyny wraz z zapleczem administracyjnym, biurowym i socjalnym, - zabudowa usługowa, w tym stacje paliw wraz z zapleczem usługowo – handlowym, usługi związane ze sprzedażą, diagnostyką i naprawą pojazdów, usługi logistyki i spedycji oraz usługi administracji, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: - dopuszczenie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, - zieleni urządzona i izolacyjna, - obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: - w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, - w miejscach wskazanych na rysunku Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego nakazuje się urządzenie strefy zieleni izolacyjnej w postaci pasa zwartej zieleni wielopiętrowej o minimalnej szerokości 10 m lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: - maksymalna wysokość zabudowy do 20 m, - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% działki budowlanej, - maksymalna powierzchnia zabudowy – 70% działki budowlanej;
RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich	• podstawowe kierunki przeznaczenia: - produkcja w gospodarstwach rolnych taka jak m. in. uprawa szklarniowa roślin, uprawy ogrodnicze, - produkcja w gospodarstwach hodowlanych taka jak m. in. chów i hodowla zwierząt inwentarskich, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: - budynek lub lokal mieszkalny dla właściciela gospodarstwa rolnego lub hodowlanego, - tereny użytków rolnych, w tym grunty orne, łąki, pastwiska, sady, stawy hodowlane, - zieleni urządzona i izolacyjna, - obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: - w miejscach wskazanych na rysunku Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego nakazuje się urządzenie strefy zieleni izolacyjnej w postaci pasa zwartej zieleni wielopiętrowej o minimalnej szerokości 10 m lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód, Ograniczenia zmian przeznaczenia: - zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: - maksymalna wysokość zabudowy do 30 m, - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% działki budowlanej, - maksymalna powierzchnia zabudowy – 60% działki budowlanej,
PG – tereny eksploatacji złóż	• podstawowe kierunki przeznaczenia: - powierzchniowa eksploatacja kopalin, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: - obiekty biurowo - administracyjne związane z przeznaczeniem podstawowym i inne obiekty i urządzenia pomocnicze związane z eksploatacją i przeróbką kopalin, - obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: - zagospodarowanie terenu zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego, - wykonanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kopalin w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: - maksymalna wysokość zabudowy do 10 m, - minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej, - maksymalna powierzchnia zabudowy – 15% powierzchni działki budowlanej;

PEF – tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – elektrownia fotowoltaiczna, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – dopuszczenie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, – zieleń urządzona i izolacyjna, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 10 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 20% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 70% powierzchni działki budowlanej;
IT – tereny infrastruktury technicznej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, gazownictwem, gospodarką odpadami, gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz urządzenia wodne, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – obiekty administracyjne związane z przeznaczeniem podstawowym, – dopuszczenie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, – zieleń urządzona i izolacyjna, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Standardy kształtowania zabudowy: – w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 16 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 70% działki budowlanej;
KS – tereny parkingów	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – tereny obsługi transportu samochodowego, w tym parkingi z niezbędnym zapleczem techniczno-użytkowym, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zieleń urządzona i izolacyjna – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej;
ZC – tereny cmentarzy	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – cmentarze wraz z usługami kultu religijnego, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – usługi związane z przeznaczeniem podstawowym – zakłady kamieniarskie, pogrzebowe, handel (kwiaty, znicze), – obiekty związane z przeznaczeniem podstawowym – kaplice, kostnice, dom przedpogrzebowy, zaplecze administracyjno-gospodarcze, kolumbaria, ściany urnowe, – zieleń urządzona, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	Ograniczenia zmian przeznaczenia: – odległość cmentarza od zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 12 m, z wyłączeniem elementów wysokościowych takich jak: wieże, maszty, krzyże, dla których maksymalna wysokość wynosi 15 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 10% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 25% działki budowlanej;
ZP – tereny zieleni urządzonej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – teren zieleni urządzonej, – teren parku, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – oranżerie, ogrody botaniczne, ogródki jordanowskie,	Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – maksymalna wysokość zabudowy do 10 m, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 40% działki budowlanej, – maksymalna powierzchnia zabudowy – 50% działki budowlanej;

	– urządzenia sportowo-rekreacyjne, place zabaw, itp., – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi;	
R – tereny rolnicze	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – tereny użytków rolnych, w tym grunty orne, łąki, pastwiska, sady, stawy hodowlane, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – lasy, – zieleń nieurządzona, zadrzewienia, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;	Standardy kształtowania zabudowy: – zakaz lokalizacji budynków, Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu: – minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 20% działki budowlanej;
WP – tereny wód powierzchniowych płynących	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – wody powierzchniowe śródlądowe – rzeki, – obiekty i urządzenia służące gospodarce wodnej, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zieleń nieurządzona, – obiekty i urządzenia służące turystyce i rekreacji wodnej;	Standardy kształtowania zabudowy: – zakaz lokalizacji budynków, – utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej, – utrzymanie naturalnej otuliny rzek i cieków wodnych, z zachowaniem zasad ochrony przeciwpowodziowej, – ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
WS – tereny wód powierzchniowych stojących	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – wody powierzchniowe śródlądowe – jeziora i stawy, – obiekty i urządzenia służące gospodarce rybackiej, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zieleń nieurządzona, – obiekty i urządzenia służące turystyce i rekreacji wodnej;	Standardy kształtowania zabudowy: – zakaz lokalizacji budynków, – utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej, – ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
ZL – tereny lasów	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – lasy, – zalesienia, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – urządzenia turystyczne – miejsca wypoczynkowe, polany, zadaszenia, punkty widokowe, – zieleń nieurządzona, zadrzewienia, – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;	Standardy kształtowania zabudowy: – zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych, stanowiących element systemu przyrodniczego gminy oraz istotny walor dla rozwoju rekreacji; – gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzania lasu sporządzone przez właściwe służby, – dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej, obiektów małej architektury i urządzeń turystycznych w rozumieniu przepisów odrębnych, infrastruktury technicznej oraz ciągów pieszych i rowerowych, – zakaz lokalizacji nowej zabudowy niezwiązanej z gospodarką leśną;
ZN – tereny zieleni naturalnej	• podstawowe kierunki przeznaczenia: – zieleń łęgowa, przywodna, – użytki rolne, w tym łąki, pastwiska, zadrzewienia, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – obiekty budowlane infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;	Standardy kształtowania zabudowy: – utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej, – ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem, – utrzymanie naturalnej otuliny rzek i cieków wodnych, z zachowaniem zasad ochrony przeciwpowodziowej;

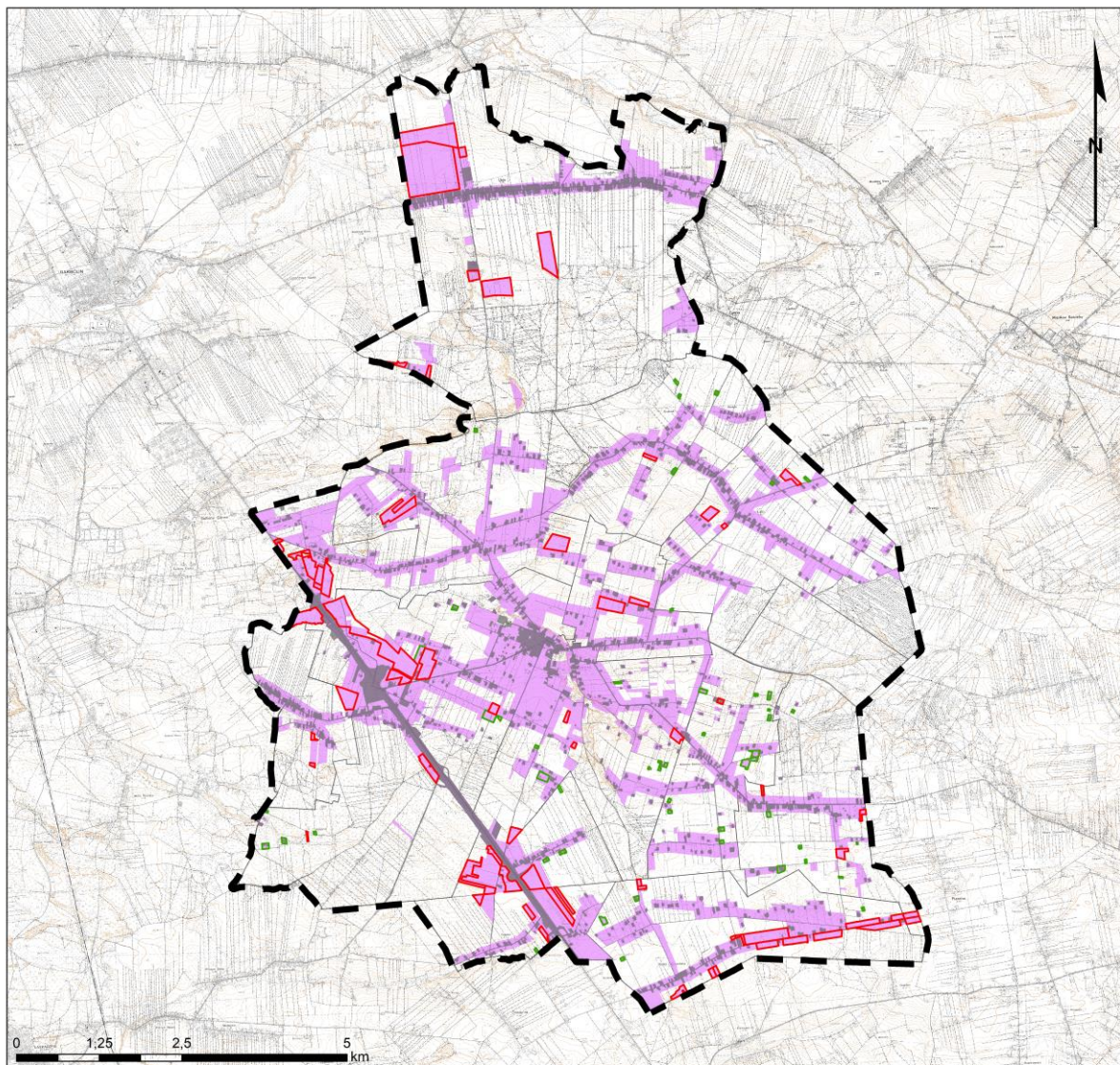
Możliwości lokalizacji nowej zabudowy

W porównaniu z obowiązującym studium w gminie Górzno nie wskazano znacząco więcej terenów pod zabudowę (rysunek 1) – w większości miejscowości nieznacznie powiększono tereny już istniejące (przede wszystkim obszary przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową oraz mieszkaniowo-usługową), przy czym częściowo są to tereny już zainwestowane. Znaczniejsze zwiększenie obszarów pod nową zabudowę (M, M1, RM, MU) wskazano jedynie w miejscowości Unin, Mierzączka, Górzno-Kolonia oraz Wólka Ostrożeńska. W miejscowościach Kobyla Wola oraz Gąsów powiększono tereny eksploatacji złóż (PG), natomiast w miejscowości Unin oraz Wólka Ostrożeńska wprowadzono tereny PG.

Zmiany w granicach terenów przeznaczonych pod zainwestowanie w obowiązującym studium dotyczą przede wszystkim zmiany z terenów zabudowy zagrodowej (MR) na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (M) bądź mieszkaniowo-usługowej (MU). Ponadto w Górznie oraz Górznie-Kolonii na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszczono zabudowę usługową.

Nowymi obiektami potencjalnie konfliktowymi mogą być tereny produkcyjno-usługowe (PU) oraz tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna (PEF). Nowe tereny produkcyjno-usługowe (PU) wskazano w Uninie, Reducinie, wzdłuż drogi ekspresowej S17 oraz Gąsowie, przy kopalni złoża piasku. Natomiast teren produkcyjno-usługowy (PU) obejmujący Zakład utylizacji odpadów zwierzęcych oraz roślinnych w Uninie powiększono w kierunku południowym. Tereny PEF teoretycznie nie charakteryzują się negatywnymi oddziaływaniami, zwłaszcza małe tereny (nowe tereny PEF wyznaczono w Gąsowie, Reducinie, Chęcinach oraz w miejscowości Łąki), jednak zmiana zagospodarowania terenów użytkowanych rolniczo pod farmy fotowoltaiczne może wywoływać negatywne reakcje ze względu na zmianę krajobrazu.

Rysunek 1. Zasięg terenów przeznaczonych pod inwestycje w projekcie studium
(źródło: opracowanie własne na podstawie projektu studium)

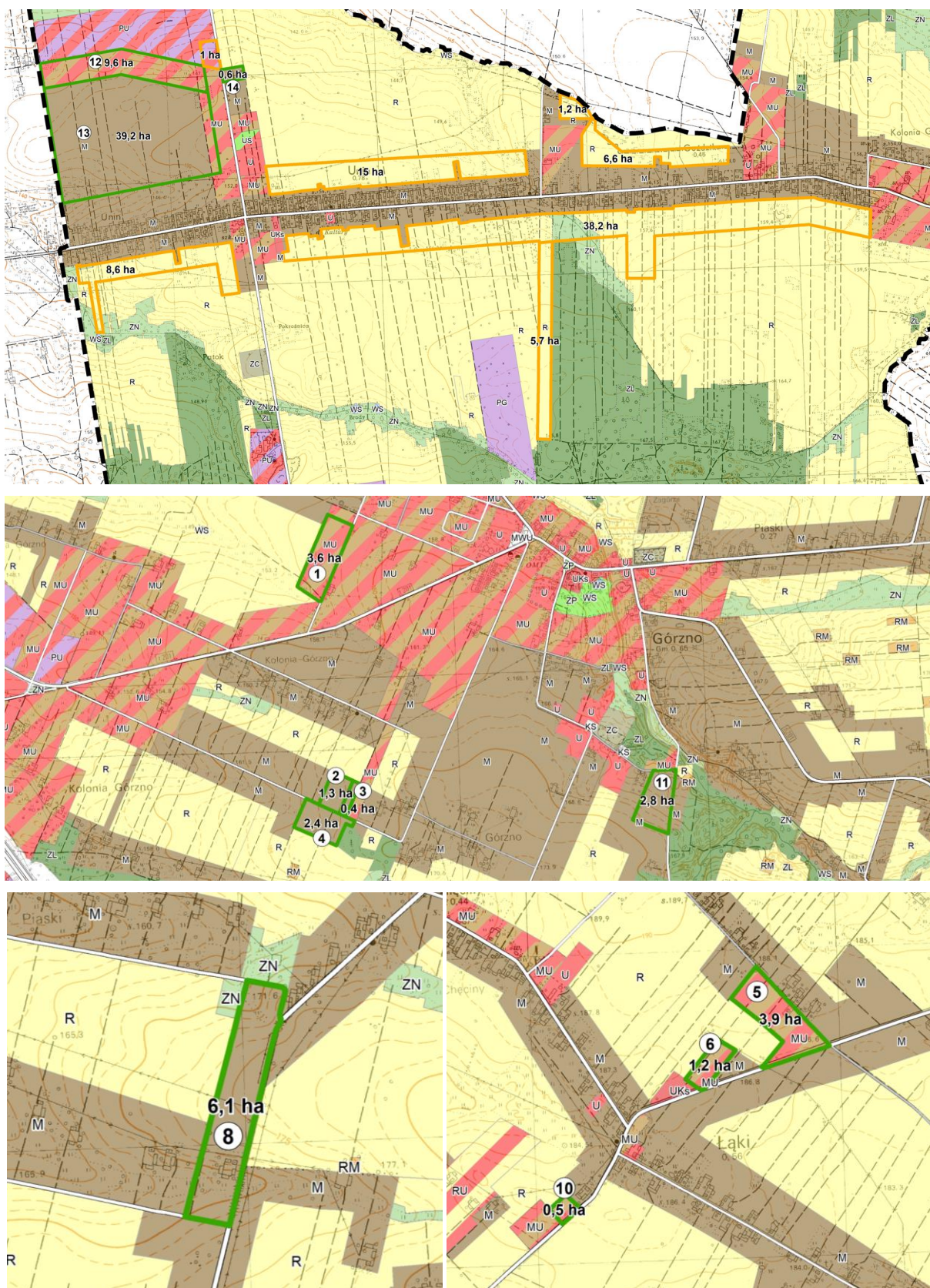

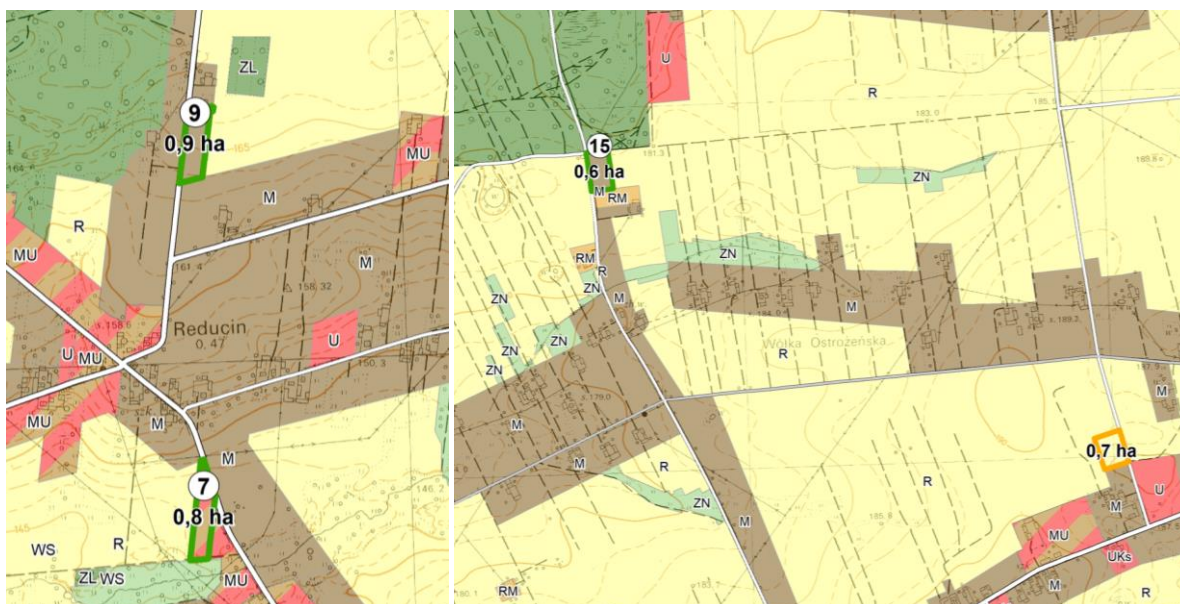
OZNACZENIA

—■— granica administracyjna gminy	■ istniejąca zabudowa i tereny komunikacyjne	nowe tereny inwestycyjne w porównaniu z obowiązującym studium:
— granice obrębów geodezyjnych	■ tereny przeznaczone pod zainwestowanie	■ tereny wolne od zabudowy
		■ tereny zabudowane

Należy podkreślić, że wskazane w projekcie nowe tereny mieszkaniowe (M) oraz mieszkaniowo-usługowe (MU) po części wyznaczono kosztem terenów zabudowy mieszkaniowej wskazanej w obowiązującym studium – przeniesiono tereny zabudowy mieszkaniowej wskazane w obowiązującym studium wzdłuż drogi powiatowej jako druga linia zabudowy (północna część miejscowości Unin oraz Goździk) oraz teren w miejscowości Wólka Ostrożeńska.

Rysunek 2. Przeniesienie terenów zabudowy mieszkaniowej

- tereny wskazane do dodania nowej zabudowy - łącznie 73,3 ha; dodanie, M
- tereny wskazane do usunięcia w celu przeniesienia funkcji - łącznie 76,3 ha
- 1 - zmiana terenu US przy Alei Kasztanowej na MU
- 2 - uwzględnienie wniosku nr 639
- 3 - uwzględnienie wniosku nr 48
- 4 - uwzględnienie wniosków nr 629, 414
- 5 - uwzględnienie wniosków nr 54, 588
- 6 - uwzględnienie wniosku nr 55
- 7 - uwzględnienie wniosku nr 110
- 8 - uwzględnienie wniosku nr 342
- 9 - uwzględnienie wniosków nr 6, 7
- 10 - uwzględnienie wniosku nr 261
- 11 - nowa zabudowa przy skrzyżowaniu z drogą do cmentarza
- 12 - nowa zabudowa przy planowanej drodze do Kolonii Unin - pas zabudowy o szerokości 100 m
- 13 - planowane nowe osiedle
- 14 - uzupełnienie linii zabudowy
- 15 - wniosek Gminy

Eksploatacja kopalin

Tereny eksploatacji złóż w miejscowościach Unin, Kobyla Wola, Józefów, Gąsów, Wólka Ostrożeńska zostały wyznaczone w oparciu o udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Ponadto, na wniosek gminy Górzno, wyznaczono teren PG we wschodniej części miejscowości Unin, z uwagi na zamierzenia inwestycyjne. Wyznaczenie ww. terenu w studium jako teren eksploatacji złóż (PG) umożliwia, po udokumentowaniu złoża, uzyskanie w przyszłości pozwolenia na wydobywanie (koncesji). Dla obszarów PG obowiązuje zagospodarowanie terenu zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego, wykonywanie rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kopalin w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji.

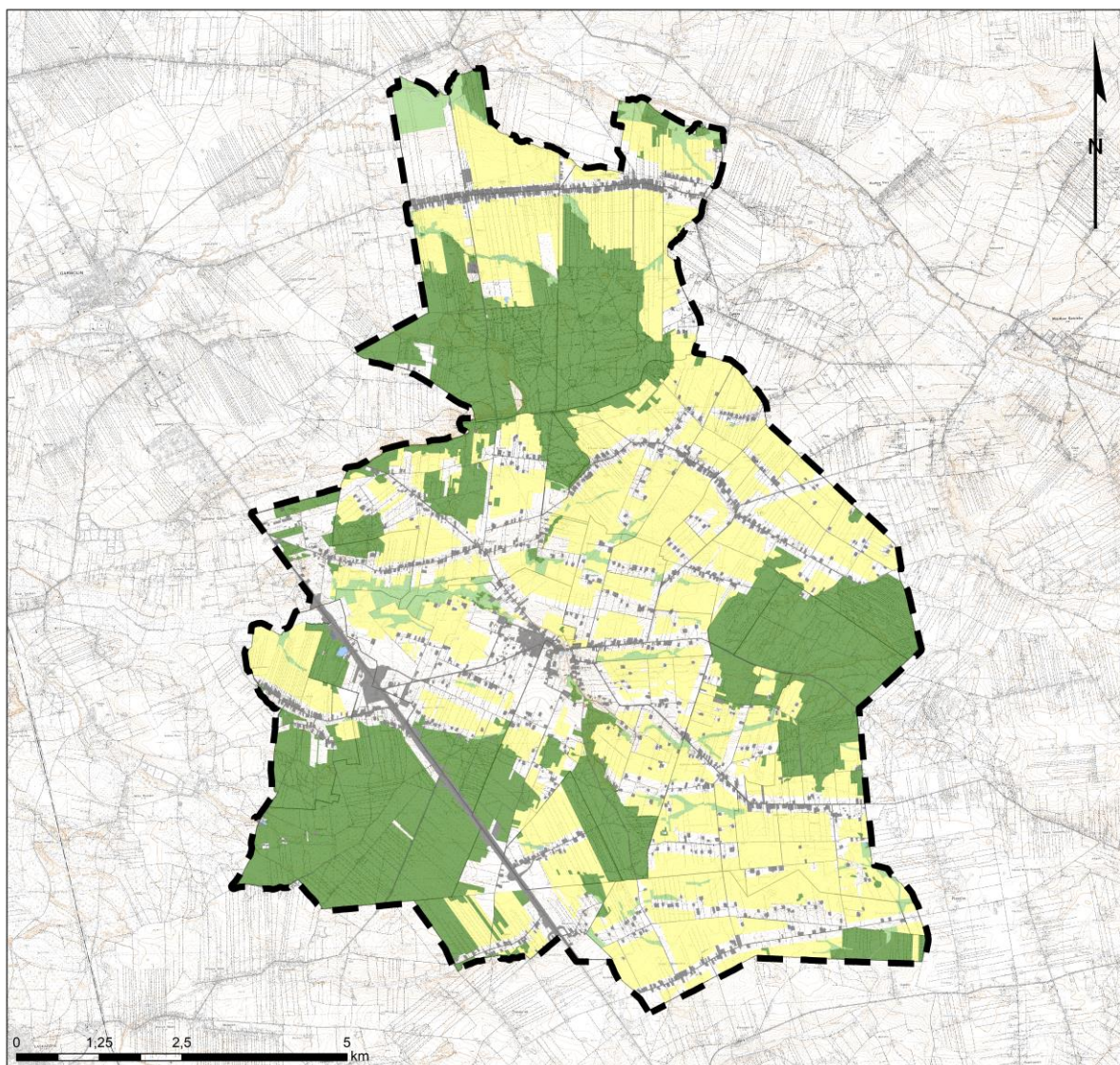
Tereny wyłączone spod nowej zabudowy

W projekcie studium wyznaczono tereny przyrodnicze, na których zakazuje się lokalizacji nowej zabudowy¹. Są to:

¹ zakaz zabudowy nie dotyczy obiektów drogowych, elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, obiektów hydrotechnicznych lub służących ochronie środowiska bądź zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego.

- tereny rolnicze oznaczone symbolem R;
- tereny wód powierzchniowych płynących – rzeki Wilga i Promnik oznaczone symbolem WP;
- tereny wód powierzchniowych stojących oznaczone symbolem WS;
- tereny lasów oznaczone symbolem ZL;
- tereny zieleni naturalnej oznaczone symbolem ZN.

Rysunek 3. Tereny wyłączone spod zabudowy
(źródło: opracowanie własne na podstawie projektu studium)

OZNACZENIA

- granica administracyjna gminy
- granice obrębów geodezyjnych
- istniejąca zabudowa i tereny komunikacyjne

tereny wyłączone spod zabudowy:

- R - tereny rolnicze
- WP - tereny wód powierzchniowych płynących
- WS - tereny wód powierzchniowych stojących
- ZL - tereny lasów
- ZN - tereny zieleni naturalnej

2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Studium stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, jednak przy jego sporządzaniu uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach dotyczące głównie:

- I. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, który został przyjęty uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego jest zgodny z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Strategią rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, zgodnie z KPZK 2030 i ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Górzno kwalifikuje się do wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych. Plan ustala dla takich obszarów funkcjonalnych następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego,
- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

W zakresie infrastruktury transportowej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Górzno wskazuje przebieg:

- drogi krajowej nr 17.

W zakresie infrastruktury energetycznej Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wskazuje na obszarze gminy Górzno przebieg:

- gazociągu DN 500 Wronów – Rembelszczyzna;
- gazociągu DN 100 do Łaskarzewa (odgałęzienie od gazociągu Rembelszczyzna - Wronów).

W zakresie infrastruktury sieci szerokopasmowego Internetu Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego nie wskazuje na obszarze gminy Górzno lokalizacji sieci szkieletowej szerokopasmowego Internetu.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego nie wskazuje na obszarze gminy Górzno terenów zamkniętych PKP.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Górzno nie uwzględnia występowania dóbr kultury współczesnej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Górzno wskazuje do realizacji następujące inwestycje celu publicznego:

- budowa drogi S17 na odcinku Garwolin – Kurów;
- rozbudowa gazociągu Wronów – Rembelszczyzna.

- II. Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 r. została przyjęta uchwałą Nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Strategia ta jest dokumentem, którego zapisy mają na celu kształtowanie rozwoju województwa prowadzące do podniesienia jakości życia, ograniczenia wykluczenia społecznego oraz bezrobocia, realizowania polityki spójności terytorialnej i polityki inteligentnego, zrównoważonego rozwoju.

Wizja wyznaczona w tym dokumencie brzmi:

„Mazowsze to region spójny terytorialnie, konkurencyjny, innowacyjny z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego mieszkańców”

Do realizacji określonej wizji wyznaczono główny cel strategii:

„Zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie”

W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego wskazano obszary strategicznej interwencji. Teren gminy Górzno został zaliczony do ostrołęcko - siedleckiego obszaru strategicznej interwencji (obszar problemowy). Dla tego obszaru zostały określone strategiczne kierunki działań:

Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru poprzez:

- modernizację połączenia kolejowego Ostrołęka – Warszawa,
- budowę autostrady A2 do wschodnich granic województwa,
- odtworzenie połączenia kolejowego Siedlce – Ostrołęka – Olsztyn w celu umożliwienia rozwoju przewozów pasażerskich i towarowych.

Rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru, w tym:

- umacnianie wykształconych specjalizacji przemysłu: energetycznego, papierniczego, celulozowego, drzewnego, maszynowego, metalowego.

Poprawa jakości i dostępności usług publicznych poprzez:

- rozwój Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach,
- utworzenie publicznej wyższej szkoły zawodowej w Ostrołęce.

Przekształcenia w rolnictwie, w tym głównie:

- sprzężenie potencjału naukowego Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z sektorem rolniczym subregionu w celu zwiększenia efektywności sektora rolniczego,
- wspieranie grup producenckich oraz klastrów, zwłaszcza w zakresie surowców energetycznych, mleczarstwa, produkcji owoców i warzyw, pszczelarstwa.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń studium będzie prowadzony przez Radę Gminy w Górznie. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń studium następujące elementy:

- ilość ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- ilość odpadów, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- klimat akustyczny w miejscach narażonych na szczególny hałas.

Urząd powinien również zapoznawać się z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i monitorowanych parametrów, przygotowywanymi przez jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Ponadto należy realizować monitoring zgodnie z wydanymi decyzjami o środowiskowych uwarunkowaniach.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu studium nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa oraz na lokalne oddziaływanie planowanych inwestycji.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno.

Konieczność sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno wynika z uchwały Nr XXVIII/203/2021 Rady Gminy w Górznie z dnia 22 października 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno. Zmieniające się uwarunkowania przestrzenne oraz formalne sprawiają, że obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno nie zawsze odpowiada potrzebom mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów. Dokument ten wymaga aktualizacji ze względu na zmianę szeregu uwarunkowań, w tym zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Górzno, procesy inwestycyjne, przekształcenia własnościowe, zmiany w zagospodarowaniu terenów. Konieczność aktualizacji dokumentu wynika również z potrzeby uwzględnienia aktualnych trendów demograficznych, społecznych i gospodarczych, warunkujących zasady kształtowania przyszłej polityki przestrzennej. Studium wymaga uaktualnienia również z uwagi na zmiany zakresu opracowania studium wynikające m.in. z wymogów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz wprowadzania spójności studium z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, w szczególności w odniesieniu do zadań wynikających z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

Gmina Górzno jest typową gminą wiejską, z przewagą użytków rolnych i wyróżniającymi się kompleksami leśnymi. Użytki rolne zajmują ok. 66% ogólnej powierzchni gminy, natomiast grunty leśne ok. 29%. Zabudowa rozmieszczona jest równomiernie na terenie całej gminy, wsie zazwyczaj przyjmują formę ulicówek. Występuje również rozproszona zabudowa zagrodowa.

W aspekcie przyrodniczym gmina nie wyróżnia się szczególnymi walorami – jej terenów nie objęto żadnymi wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody, występują tu jedynie pomniki przyrody. Najcenniejszymi elementami systemu przyrodniczego są doliny rzek Wilgi oraz Promnika pełniące rolę regionalnych korytarzy ekologicznych, a także ich dopływy, które wraz z płacami leśnymi tworzą system lokalnych powiązań ekologicznych na terenie gminy.

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów pod funkcje określone w projekcie studium, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii. Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Studium wprowadza możliwość lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, wskazuje lokalizację farm fotowoltaicznych, zachowuje istniejący układ drogowy dopuszczając budowę nowych odcinków dróg gminnych uzupełniających układ komunikacyjny gminy oraz rozbudowę niezbędnej infrastruktury technicznej. Przewiduje się eksploatację bądź kontynuację eksploatacji udokumentowanych złóż kopalin w miejscowościach Unin, Kobyla Wola, Józefów, Gąsów, Wólka Ostrożeńska. Działania wynikające z realizacji ustaleń studium nie powinny mieć istotnego negatywnego wpływu na zdrowie ludzi, mogą jedynie powodować uciążliwości na etapie budowy obiektów, które będą miały bezpośredni, ale krótkotrwały lub chwilowy charakter. Będą to uciążliwości akustyczne związane z fazą budowy obiektów na poszczególnych terenach. Farmy fotowoltaiczne, w przeciwieństwie do innych źródeł odnawialnych, nie mają praktycznie żadnego oddziaływania na zdrowie ludzi. W zakresie układu drogowego nie planuje większych inwestycji, jedynie usprawnienie powiązań, urządzenie ciągów pieszych i rowerowych, poprawę stanu nawierzchni – wszystkie te działania wpływają korzystnie na obniżenie emisji spalin, hałasu i podniesienie bezpieczeństwa na drogach.

Tereny mogące oddziaływać w większym stopniu na ludzi to przede wszystkim tereny produkcyjno-usługowe (PU). Tereny PU wskazano w Uninie (trzy tereny, przy czym jeden częściowo obejmuje teren P.P.H. Hetman Sp. z o.o. Zakład utylizacji odpadów zwierzęcych oraz roślinnych w Uninie), Chęcinach (jeden mały teren projektowany), Reducin (trzy projektowane tereny), Mierzączka (dwa tereny projektowane, jeden większy teren częściowo zainwestowany), Górzno-Kolonia (dwa małe tereny częściowo zainwestowane, dwa tereny projektowane), Górzno (jeden teren zainwestowany, trzy projektowane), Piaski (jeden teren projektowany), Józefów (jeden teren częściowo zainwestowany, trzy tereny projektowane), Kobyla Wola (dwa tereny projektowane), Gąsów (trzy tereny projektowane), Potaszniki (dwa tereny projektowane), Samorządki (jeden teren projektowany, jeden teren zainwestowany), Samorządki-Kolonia (jeden teren częściowo zainwestowany). Należy podkreślić, że największe kompleksy zabudowy produkcyjno-usługowej PU wskazano wzdłuż drogi ekspresowej S17 w miejscowościach Mierzączka, Kobyla Wola, Józefów, Górzno-Kolonia, Górzno, Potaszniki, Gąsów. Lokalizacja zabudowy potencjalnie uciążliwej dla środowiska, m.in. w zakresie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza, w zasięgu oddziaływania głównego ciągu komunikacyjnego jest rozwiązaniem prawidłowym w kontekście lokalizacji funkcji.

Ponadto do terenów charakteryzujących się większymi uciążliwościami można zaliczyć tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RU), w których jako jeden z podstawowych kierunków przeznaczenia projekt studium ustala produkcję w gospodarstwach hodowlanych taka jak m. in. chów i hodowla zwierząt inwentarskich. Projekt studium wyznacza trzy tereny RU:

- w Górznie przy drodze ekspresowej S17, przy czym teren ten został wskazany w obowiązującym studium i jest on już w znacznej mierze zainwestowany;
- w Samorządkach-Kolonii – niewielki zainwestowany teren;
- w Łąkach – po części zainwestowany teren o powierzchni ok. 7,8 ha położony pośród gruntów rolnych oraz zabudowy zagrodowej.

Należy podkreślić, że obecnie w polskim systemie prawnym brak jest obowiązujących przepisów określających minimalną odległość, w jakiej mogą być usytuowane budynki inwentarskie, aby zapachy pochodzące z chowu lub hodowli zwierząt nie były uciążliwe dla okolicznych mieszkańców. Obecnie trwają prace nad projektem tzw. ustawy „odorowej”, która ma określać minimalną odległość dla planowanego przedsięwzięcia sektora rolnictwa, którego funkcjonowanie może wiązać się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej rozumianej jako stan dyskomfortu, subiektywnie odczuwany przez człowieka w sferze fizycznej i psychicznej, spowodowany zapachem substancji występującej w powietrzu. Należy podkreślić, że ustawa będzie regulować odległość od zabudowy mieszkaniowej jedynie dużych ferm zwierząt, tj. w liczbie nie mniejszej niż 210 DJP lub mniejszej niż 210 DJP, jeżeli w odległości mniejszej niż 210 m od tego przedsięwzięcia znajduje się inna ferma hodowlana.

Projekt studium w terenach PU dopuszcza lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, natomiast w terenach RU zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS,

jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania m.in. na klimat akustyczny, powietrze atmosferyczne, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Na obszarze całej gminy Górzno projekt studium zakazuje lokalizowania zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Studium określa szereg zasad mających na celu ochronę walorów przyrodniczych, zasobów naturalnych oraz minimalizujących negatywne oddziaływanie nowej zabudowy. Najważniejszymi zasadami są:

- zachowanie drożności powiązań ekologicznych;
- ochrona ekosystemów leśnych;
- ochrona nieleśnych zbiorowisk o charakterze naturalnym;
- ochrona nieleśnych zbiorowisk o charakterze seminaturalnym;
- uregulowanie gospodarki ściekowej obszaru poprzez rozwój systemów kanalizacji sanitarnej;
- ochrona zwartych kompleksów terenów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych przeznaczonych do produkcji rolnej – gleb klasy III.

Dla rozwiązań zawartych w studium nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny transgranicznego oddziaływania na środowisko. W odniesieniu do obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, stwierdzono brak negatywnego wpływu na pomniki przyrody, znajdujące się w granicach gminy Górzno.

7 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

7.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Górzno położona jest w województwie mazowieckim, w centralnej części powiatu garwolińskiego. Sąsiaduje z Garwolinem (gminą miejską i gminą wiejską), Borowiem, Miastkowem Kościelnym, Żelechowem, Sobolewem i gminą wiejską Łaskarzew. Górzno położone jest w odległości ok. 80 km od Warszawy.

Gmina zajmuje obszar o powierzchni 91,2 km² (GUS, 2020), co stanowi ok. 7,1% powierzchni powiatu garwolińskiego. W skład gminy wchodzi 16 sołectw: Chęciny, Gąsów, Goździk, Górzno, Górzno-Kolonia, Józefów, Kobyła Wola, Łąki, Mierzączka, Piaski, Potaszniki, Reducin, Samorządki, Samorządki-Kolonia, Unin i Wólka Ostrożeńska. Liczba mieszkańców wynosi 6 487 (stan na dzień 03.01.2022, UG Górzno).

Rysunek 4. Położenie gminy Górzno na tle podziału administracyjnego

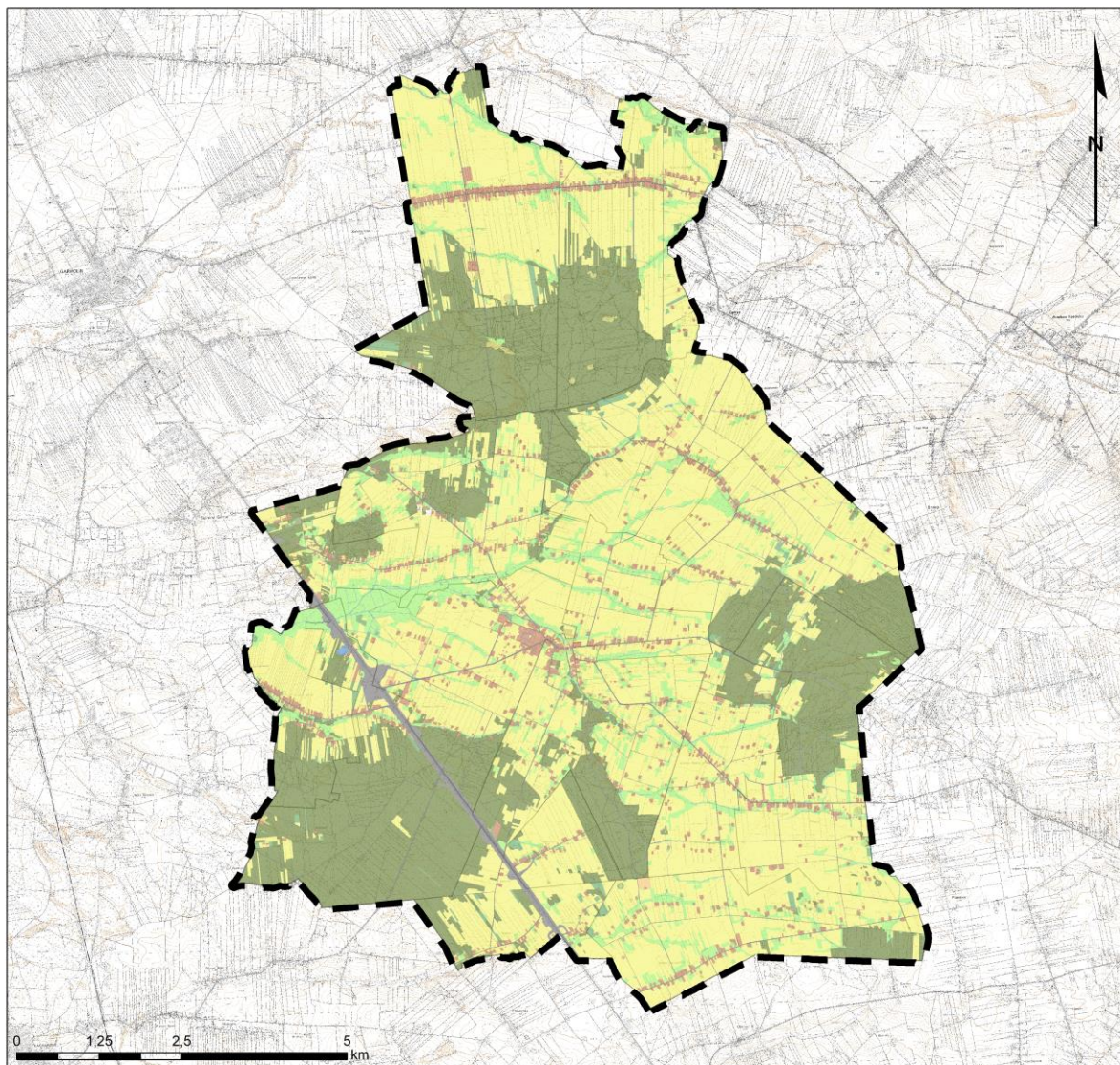
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK – państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju)

Gmina Górzno jest typową gminą wiejską, z przewagą użytków rolnych i wyróżniającymi się kompleksami leśnymi. Użytki rolne zajmują ok. 66% ogólnej powierzchni gminy, natomiast grunty leśne ok. 29%. Zabudowa rozmieszczona jest równomiernie na terenie całej gminy, wsie zazwyczaj przyjmują formę ulicówek. Występuje również rozproszona zabudowa zagrodowa.

W aspekcie przyrodniczym gmina nie wyróżnia się szczególnymi walorami – jej terenów nie objęto żadnymi wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody, występują tu jedynie pomniki przyrody. Najcenniejszymi elementami systemu przyrodniczego są doliny rzek Wilgi oraz Promnika pełniące rolę regionalnych korytarzy ekologicznych, a także ich dopływy, które wraz z płacami leśnymi tworzą system lokalnych powiązań ekologicznych na terenie gminy.

Rysunek 5. Ogólne zagospodarowanie gminy Górzno
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych SWDE)

OZNACZENIA

—■— granica administracyjna gminy	lasy	użytki zielone	wody powierzchniowe
— granice obrębów geodezyjnych	zadrzewienia	rola	tereny zabudowane
	nieużytki	sady	drogi

7.2 Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski gmina Górzno położona jest w przeważającej części w mezoregionie Wysoczyzna Żelechowska (318.95). Północna część gminy oraz niewielki fragment w zachodniej części znajdują się w granicach mezoregionu Równina Garwolińska (318.79).

Wysoczyzna Żelechowska² sąsiaduje z Wysoczyzną Siedlecką, Obniżeniem Węgrowskim, Równiną Garwolińską i Doliną Śródkowej Wisły (na północy i zachodzie), Pradolina Wieprza (na południu) i Równiną Łukowską (na wschodzie). Jest to południkowo zorientowany, wysoko położony (do 205,8 m n.p.m. – okolice Stoczka Łukowskiego) garb polodowcowy ukształtowany podczas maksymalnego postępu i zaniku lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego – z szeroko rozprzestrzenioną gliną zwałową (nadbudowaną lokalnie piaskami i żwirami moren czołowych – głównie okolice Stoczka Łukowskiego, Puznówki) oraz piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. Rozcinają go liczne, promieniście układające się cieki, w tym m.in.: górne odcinki Bystrzycy, uchodzącej do Tyśmienicy, oraz Świdra i Wilgi – bezpośrednich dopływów Wisły. Ich dna budują głównie holocenyjskie osady aluwialne i biogeniczne (piaski, mułki, torfy).

Równina Garwolińska² położona jest we wschodniej części Niziny Środkowomazowieckiej. Zachodnią granicę wyznacza wyraźna krawędź doliny Wisły, natomiast wschodnią stanowi krawędź Wysoczyzny Kałuszyńskiej i Wysoczyzny Żelechowskiej. Rzeźba mezoregionu ma charakter równiny denudacyjnej zbudowanej z utworów piaszczysto-gliniastych. W północnej części dominują piaski rzeczne i eoliczne, natomiast w centralnej i południowej gliny polodowcowe. W obniżeniach terenu oraz dolinach rzecznych występują utwory torfowe. Na obszarze mezoregionu dominują gleby brunatne wykształcone na piaskach gliniastych i glinach zwałowych. We wschodniej części, na wyższych terasach Wisły, występują również gleby rdzawe, a w dolinach rzek mady właściwe i brunatne oraz gleby gruntowo-glejowe i murszowe. Największymi ciekami przepływającymi przez mezoregion są Świder i Wilga. Nie występują tutaj żadne naturalne zbiorniki wodne. Stawy, podobnie jak podmokłości, znajdują się w sąsiedztwie cieków wodnych.

Geomorfologia

Obszar gminy Górzno charakteryzuje się płaską, falistą i pagórkowatą rzeźbą terenu o spadkach dochodzących do 5%, miejscami powyżej 5-10% w strefie krawędziowej wzdłuż dolin rozcinających wysoczyznę. Teren wysoczyznowy rozcięty jest kilkoma ciekami wodnymi: doliną Wilgi w północnej części gminy, doliną Dopływu spod Łąk w centralnej części gminy, będącego lewym dopływem Wilgi oraz doliną Dopływu spod Gąsowa - prawy dopływ Promnika. W rzeźbie terenu gminy obecne są również formy eoliczne – wydmy, wykształcone w postaci parabolicznych i wydłużonych wałów wysokości do kilku metrów w miejscowościach Unin oraz Samorządki.

Geologia

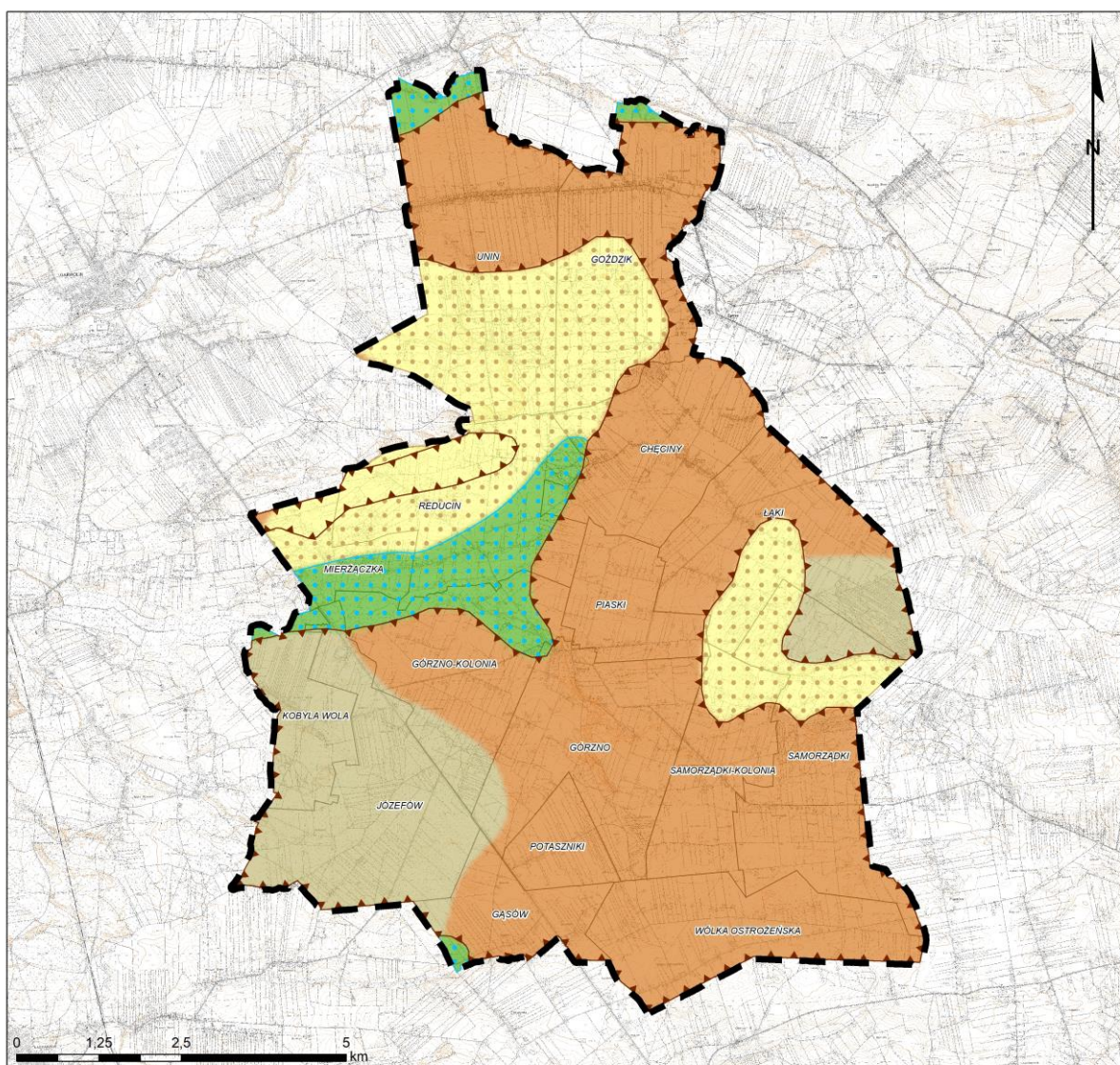
Zgodnie z Mapą Geologiczną Polski obszar gminy Górzno położony jest w obrębie osadów zlodowacenia środkowopolskiego oraz osadów holocenyjskich. Wśród osadów lodowcowych na znacznych powierzchniach gminy zalegają dwa poziomy gliny zwałowej oraz płyty osadów stadiału mazowiecko-podlaskiego - piaski i żwiry wodnolodowcowe (południowo-zachodnia oraz wschodnia części gminy).

Ponadto, w północno-zachodniej oraz wschodniej części gminy, między Reducinem a Uninem i Łąkami a Kolonią Samorządki znajdują się piaski eoliczne, na których miejscami zalegają piaski eoliczne wydmy tworzące ciągi wydmy w lasach na północ od Reducina i na południe od wsi Łąki. Najmłodsze utwory powstałe po cofnięciu się lądolodu z terenu Polski powstały w holocen. Znajdowane są one w dolinie Wilgi i innych rzek. W dnie występujących na terenie gminy rzek uwiadcniają się plejstocenyjskie piaski i żwiry oraz holocenyjskie namuły i torfy, na których występują typowo holocenyjskie gleby – mady rzeczne.

² Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Rysunek 6. Budowa geologiczna gminy Górzno wraz z geomorfologią

(źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy Geologicznej Polski w skali 1:500 000 oraz Mapy geologiczno-inżynierskiej Polski w skali 1:500 000, PIG)

OZNACZENIA

- granica administracyjna gminy
- granice obszarów geodezyjnych

wydziały geologiczne:

- gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe
- piaski eoliczne, lokalnie w wydmach
- piaski i żwiry sandrowe
- piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły

geomorfologia:

- wysoczyzny morenowe i równiny denudacyjne
- obszary piasków przewianych
- dno dolin rzecznych

7.3 Surowce mineralne

Na terenie gminy Górzno występuje dziewięć złóż kruszywa naturalnego (piaski) oraz jedno złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej (iły i mułki).

Wśród złóż kruszyw naturalnych największym jest złożo Gąsów (KN 10511) o powierzchni złoża ok. 15 ha. Najmniejszym jest złożo Unin I (KN 19137) o powierzchni złoża ok. 0,98 ha. Dla złóż Gąsów, Gąsów II, Kobyla Wola, Kobyla Wola I, Kobyla Wola II, Unin I, Józefów wyznaczono obszary i tereny górnicze. Obecnie

eksploatowane są cztery złoża: Gąsów, Kobyla Wola (eksploatowane okresowo), Kobyla Wola I (eksploatowane okresowo), Unin I.

Dla złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Unin (IB 4890) o powierzchni ok. 10,85 ha nie wyznaczono obszaru i terenu górniczego.

Charakterystykę złóż na terenie gminy Górzno przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2. Rejestr udokumentowanych złóż na terenie gminy Górzno

(źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r., PIG-PIB 2022; System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS – karty informacyjne złóż kopalin, PIG-PIB)

lp.	nr systemowy	nazwa złoża / obszar i teren górniczny	stan zagospodarowania złoża	zasoby [tys. t]		wydobycie [tys. t]	rodzaj kopaliny
				geologiczne bilansowe	przemysłowe		
1	KN 10511	Gąsów / Gąsów A	złoże zagospodarowane	4 973	4 830	103	kruszywa naturalne (piaski)
2	KN 18515	Gąsów II / Gąsów II	złoże rozpoznane szczegółowo	3 086	660	-	kruszywa naturalne (piaski)
3	KN 20007	Józefów / Józefów	złoże rozpoznane szczegółowo	269	-	-	kruszywa naturalne (piaski)
4	KN 11720	Kobyla Wola / Kobyla Wola	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	61	-	-	kruszywa naturalne (piaski)
5	KN 15604	Kobyla Wola I / Kobyla Wola I	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	93	-	-	kruszywa naturalne (piaski)
6	KN 18713	Kobyla Wola II / Kobyla Wola II	złoże rozpoznane szczegółowo	172	374	-	kruszywa naturalne (piaski)
7	KN 10126	Unin / -	eksploatacja złoża zaniechana	59	-	-	kruszywa naturalne (piaski)
8	IB 4890	Unin / -	eksploatacja złoża zaniechana	385	-	-	surowce ilaste ceramiki budowlanej (iły i mułki)
9	KN 19137	Unin I / Unin I	złoże zagospodarowane	124	-	19	kruszywa naturalne (piaski)
10	KN 18591	Wólka Ostrożeńska / -	złoże rozpoznane szczegółowo	53	-	-	kruszywa naturalne (piaski)

Oprócz tego, zgodnie z Mapą Geośrodowiskową Polski³ na terenie gminy Górzno znajdują się obszary perspektywiczne⁴ i prognostyczne⁵ występowania złóż piasków w miejscowościach Unin, Kobyla Wola, Józefów, Wólka Ostrożeńska.

7.4 Gleby

Wśród gleb jakie dominują w gminie Górzno przede wszystkim można wyróżnić gleby bielcowe i płowe (pseudobielcowe) oraz gleby brunatne wylugowane i kwaśne. Mniejszy udział mają czarne ziemie

³ Mapa Geośrodowiskowa Polski Plansza A, skala 1:50 000, arkusze 599 – Garwolin, 600 – Stoczek Łukowski, 636 – Łaskarzew, 637 – Żelechów, PIG-PIB 2016.

⁴ Obszar perspektywiczny (perspektywiczna jednostka surowcowa) jest obszarem występowania skał i/lub naturalnych płynów, które mają cechy kopalin, a geologiczno-górniczne warunki nie wykluczają możliwości ich eksploatacji.

⁵ Obszar prognostyczny (nie będący w wyraźnym konflikcie środowiskowym) dotyczy obszaru występowania kopalin w ramach perspektywicznej jednostki surowcowej, mających określone własności jakościowe, określone zasoby (generalnie odpowiadające kat. D1) lub oszacowane przez autora, po wyłączeniu obiektów i obszarów prawnie chronionych.

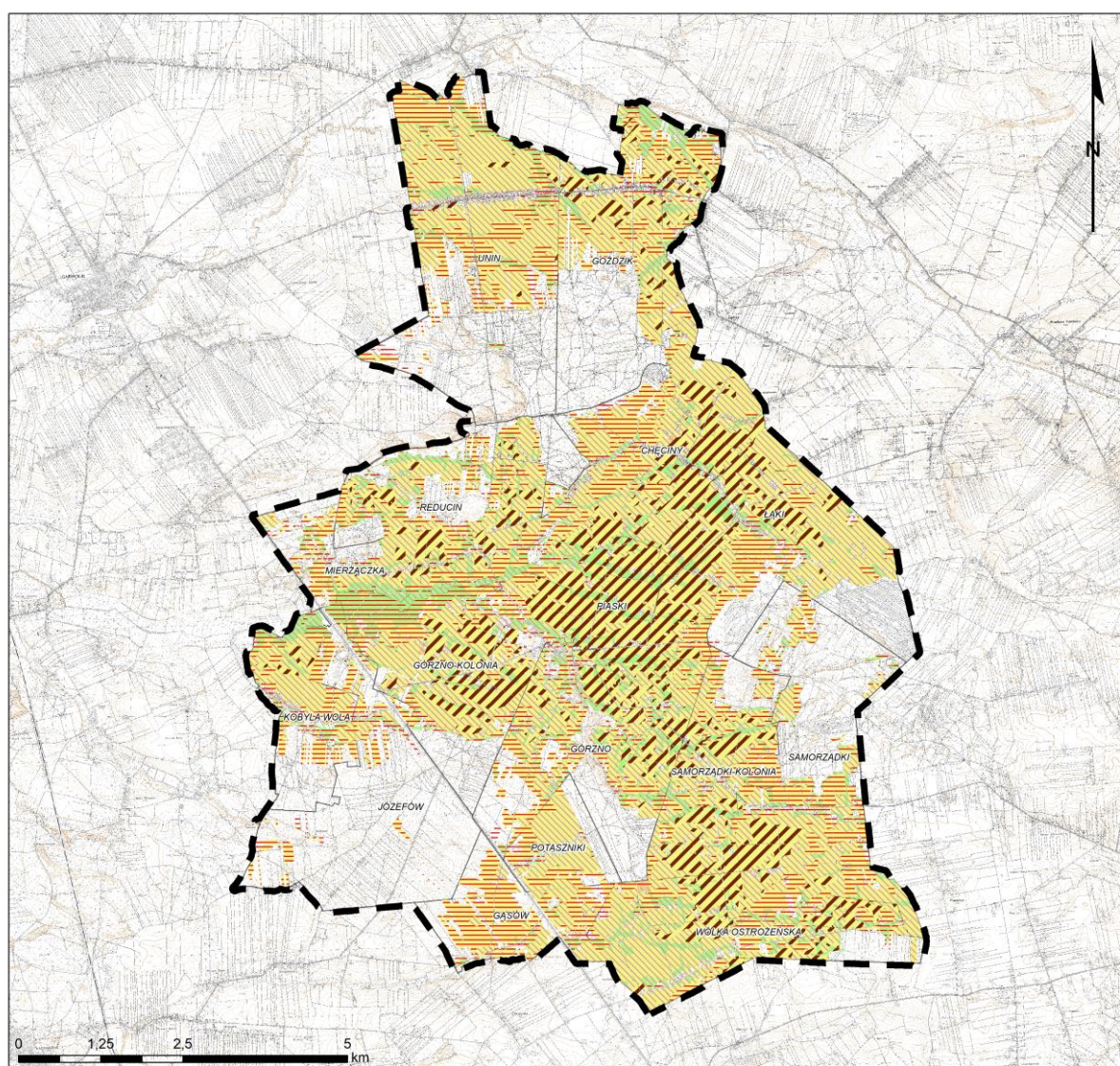
właściwe, a także czarne ziemie zdegradowane i szare ziemie. W dolinach rzecznych występują mady.

Najczęściej występującymi kompleksami glebowo-rolniczymi są: żytni bardzo dobry, żytni dobry, żytni słaby, zbożowo-pastewny mocny. W skali gminy powyższe kompleksy stwarzają najdogodniejsze warunki do produkcji rolniczej z możliwością upraw prawie wszystkich gatunków roślin oraz warzyw. Mniejszy udział mają kompleksy: żytni bardzo słaby, zbożowo-pastewny słaby, pszeny dobry.

Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Górzno jest typową gminą rolniczą, grunty rolne stanowią ok. 66% jej powierzchni. Większość stanowią grunty orne (ok. 80% gruntów rolnych). Gleby wykazują na ogół dobrą jakość do produkcji rolniczej. Dominują gleby IV klasy bonitacyjnej, które stanowią ok. 47% powierzchni użytków rolnych, gleby najslabsze, tj. V i VI klasy bonitacyjnej, stanowią ok. 32%. Gleb najlepszych, klas chronionych III, IIIa i IIIb, jest ok. 21% - największe płaty gleb chronionych znajdują się w centralnej części gminy.

Rysunek 7. Rozmieszczenie gleb poszczególnych klas bonitacyjnych (w tym chronionych) na terenie gminy Górzno
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych SWDE)

OZNACZENIA

- granica administracyjna gminy
- granice obrębów geodezyjnych

- użytki zielone
- rola
- sady

waloryzacja gleb:

- najlepsze - klasy III (chronione)
- dobre - klasy IV
- najslabsze - klasy V, VI

7.5 Hydrologia i hydrogeologia

Wody powierzchniowe

Gmina Górzno położona jest w zlewni rzeki Wilgi oraz rzeki Promnik, które są bezpośrednimi dopływami rzeki Wisły. Dział wodny II-rzędu między zlewniami Wilgi i Promnika przebiega w południowej części gminy. W granicach gminy przebiegają również działy wodne dopływów Wilgi (III-rzędu i IV-rzędu) – Dopływ z Unina, Dopływ spod Łąk, Dopływ spod Mierzączki, Dopływ z Kol. Chęciny, Dopływ spod Kol. Łąki, Dopływ spod Samorządek, Dopływ spod Kobylej Woli, Dopływ spod Antonina, Dopływ z Sulbin. Ponadto na terenie gminy występują niewielkie oczka wodne oraz stawy zarówno naturalne jak i antropogeniczne, często na nieużytkach.

Rzeka Wilga stanowi prawy dopływ Wisły, jej długość wynosi 67 km. Gmina Górzno położona jest w środkowym biegu rzeki i stanowi lewobrzeżną część zlewni rzeki. Wilga odwadnia bezpośrednio północną część gminy, gdzie wody spływają w sposób naturalny z północnych stoków kilku rozległych wzniesień. Rzeka Wilga posiada średni spadek wody wynoszący 109 cm/km, prędkość nurtu jest średnio szybka i wynosi 0,5 m/s, średni roczny przepływ wynosi 3,2 m³/s. Wilga płynie przez Wysoczyznę Żelechowską, Równinę Garwolińską, Dolinę Środkowej Wisły. Przepływa w większości, bo aż 83% przez łąki i pola, a przez lasy tylko w 12%, w jej dolnym biegu, głównie na terenie gminy Wilga.

Rzeka Promnik również stanowi prawy dopływ Wisły o długości 32,48 km i powierzchni zlewni 143,47 km². Źródła rzeki znajdują się na Wysoczyźnie Żelechowskiej niedaleko miejscowości Stefanów na wysokości ok. 178 m n.p.m., rzeka uchodzi do Wisły koło miejscowości Ruda Tarnowska na wysokości ok. 98 m n.p.m. Rzeka odwadnia południowo-wschodnią część gminy Górzno.

Wody podziemne

Pośród typów wód podziemnych najpowszechniejszymi są:

- wody gruntowe, które występują najpłycej i oddzielone są od powierzchni ziemi przepuszczalną strefą ponad zwierciadłem wody (strefa aeracji), intensywnie zasilane przez infiltrujące opady atmosferyczne;
- wody wgłębne, znajdujące się w warstwach wodonośnych pokrytych utworami słabo przepuszczalnymi, związek z powierzchnią jest ograniczony, co zmniejsza zasilanie, ale zwiększa odporność na zanieczyszczenia;
- wody głębinowe, czyli wody izolowane od powierzchni ziemi większymi kompleksami utworów nieprzepuszczalnych.

Na terenie gminy Górzno wyróżniono dwa piętra wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę stanowią wody podziemne z utworów czwartorzędowych. W obrębie piętra czwartorzędowego występuje kilka poziomów wodonośnych, o zróżnicowanym zasięgu przestrzennym i stopniu odizolowania wkładkami słabo przepuszczalnych utworów. Warstwami zbiornikowymi dla wód są piaszczyste i piaszczysto-żwirowe osady akumulacji rzecznej i wodnolodowcowej poszczególnych faz zlodowaceń i okresów interglacjalnych. Czwartorzędowe warstwy wodonośne występują na różnych głębokościach, najczęściej od kilku do dwudziestu kilku metrów, głębokość ich przekracza nawet 40 m. Ich zasilanie w wodę odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Poszczególne poziomy wodonośne piętra czwartorzędowego, w zależności od parametrów hydrogeologicznych, odgrywają główną lub podrzędną rolę użytkową na różnych obszarach. Wody głównego poziomu użytkowego występują zwykle pod ciśnieniem.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest bardzo słabo rozpoznane hydrogeologicznie. Jako poziom użytkowy wód odgrywa ono podrzędną rolę. Trzeciorzędowe piętro wodonośne zostało zaliczone do GZWP: 215 – Subniecka warszawska i 2151 – Subniecka warszawska (część centralna). W obrębie tego piętra występują dwa poziomy wodonośne, związane z piaszczystymi utworami oligocenu i miocenu. Poziom oligoceński występuje w drobnoziarnistych i pylastych piaskach kwarcowych, miejscami przewarstwiony wkładkami piasków gruboziarnistych i żwirów. Mioceniński poziom wodonośny tworzą drobnoziarniste piaski, miejscami przewarstwione utworami pylastymi, mułkami i iltami.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Gmina Górzno położona jest w granicach dwóch nieudokumentowanych GZWP: GZWP nr 215 Subniecka warszawska i GZWP nr 2151 (pierwotnie: 215A) Subniecka warszawska (część centralna).

Tabela 3. Wykaz GZWP w granicach gminy Górzno

(źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych CBDG PIG-PIB: Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych)

nr	nazwa	powierzchnia km ² (całość GZWP)	stan dokumentacji	stratygrafia warstw wodonośnych	typ ośrodka
215	Subniecka warszawska	51 000	nieudokumentowany	Pg-Ng	porowy
2151	Subniecka warszawska (część centralna)	17 500	nieudokumentowany	Pg-Ng	porowy

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Oba GZWP nie zostały udokumentowane, w związku z czym nie wyznacza się specjalnych stref ochrony a zasoby GZWP podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

7.6 Warunki klimatyczne

Pod względem klimatycznym obszar gminy Górzno znajduje się w strefie klimatu kontynentalnego i morskiego. Przeważa tu zachodnia cyrkulacja powietrza. Amplitudy temperatur są większe od przeciętnych w Polsce, lato jest długie i wczesne, zimy zaś chłodniejsze i dłuższe. Nasłonecznienie w tym rejonie szacunkowo w ciągu roku wynosi około 120 dni i należy do największych w Polsce, zaś zachmurzenie jest niższe od średniego. Średnia roczna amplituda temperatury wynosi około 7,5°C. Opady przeważają w półroczu letnim. Suma średnich rocznych opadów z wielolecia wynosi 550 mm. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym wynosi około 40. Wysokość pokrywy śnieżnej w sezonie średnio wynosi 8 cm, a utrzymuje się ona średnio 55 dni. Okres wegetacyjny trwa od końca marca do końca września i wynosi około 210 dni, średnia temperatura w tym okresie to 14°C⁶.

W granicach gminy lokalne warunki klimatyczne są zależne od ukształtowania terenu, a także jego pokrycia. Ze względu na rzeźbę możemy wyróżnić klimat dolin i obszarów płaskich, wysoczyznowych. Pod względem zagospodarowania terenu największy wpływ mają duże kompleksy leśne i tereny zabudowane. Lokalne warunki przedstawiają się następująco:

- obszary doliny Wilgi oraz Dopływu spod Łąk, w mniejszym stopniu również pozostałych dolin i obniżeń, charakteryzują się niekorzystnymi warunkami – narażone są one na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatury w okresie lata oraz znacznych spadków temperatury zimą – z formowaniem się zastoisk mroźnego powietrza (w dolinach chłodne powietrze spływa grawitacyjne). Na obszarach tych często notowane są przymrozki, a także inwersje temperatury utrudniające samooczyszczanie się atmosfery.
- niezalesione wysoczyzny o mało zróżnicowanej rzeźbie charakteryzują się również niebezpieczeństwem wystąpienia przymrozków o lokalnym zasięgu, co warunkowane jest możliwościami wymiany ciepła między powietrzem a glebami, z drugiej strony możliwości przewietrzania są tu na ogół korzystne.
- duże obszary zadrzewione powoli wypromieniowują ciepło podłoża ze względu na osłonięcie przez okap drzewostanu. Las wiosną i jesienią zmniejsza częstotliwość przymrozków, wpływa również na

⁶ Lorenc H. (red.), 2005, Atlas klimatu Polski, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa

wzrost wilgotności powietrza. Zwarte kompleksy leśne modyfikują prędkość i kierunek wiatru.

- obszary zabudowane charakteryzują się na ogół wyższą temperaturą z uwagi na duże ilości sztucznego ciepła pochodzącego z ogrzewania, klimatyzacji, procesów produkcyjnych, ruchu ulicznego itp., większe pochłanianie promieniowania słonecznego oraz mniejsze niż na terenach otwartych działanie procesów chłodzących – głównie wiatru. Zmniejszenie prędkości wiatru powoduje również zagrożenie wysokimi stężeniami zanieczyszczeń – przemysłowych, komunikacyjnych, a przede wszystkim z niskiej emisji.

W ostatnich kilkunastu latach zwraca się uwagę na wzrost intensywności ekstremalnych zjawisk klimatycznych (gwałtowne i intensywne opady, silne wiatry, gradobicia, tornada, susze, silne mrozy) oraz rozmiary zniszczeń, jakie one wyrządzają, jest to jednak trend globalny związany z ocieplaniem klimatu. Przewiduje się zwiększenie liczby dni upalnych oraz częstsze i dłuższe susze, spowodowane dużym parowaniem.

7.7 Szata roślinna

Szatę roślinną gminy Górzno tworzą przede wszystkim zbiorowiska i gatunki leśne, łąkowe i pastwiskowe, segetalne towarzyszące polom uprawnym oraz roślinność ruderalna, zadrzewienia przydrożne, a także komponowana roślinność towarzysząca zabudowie.

Nielicznie i tylko lokalnie występują zbiorowiska roślin wodnych i bagiennych. W dolinie Wilgi spotykane są szuwały trzcinowe (*Phragmitetum australis*), szuwały pałki wąskolistnej (*Typhetum angustifoliae*) i szuwały pałki szerokolistnej (*Typhetum latifoliae*). Z innych zbiorowisk spotykane są szuwały oczertowy (*Scirpetum lacustris*), szuwał tatarakowy (*Acoretum calami*), szuwał kropidła wodnego i rzepichy ziemnowodnej (*Oenanthe-Rorippetum*), skrzyp bagienny (*Equisetum fluviatile*), przętka pospolita (*Hippuridetum vulgaris*), szuwał kosaćcowy (*Iridetum pseudacori*). W otwartych dolinach cieków dominują zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe, tj. łąka rajgrasowa (*Arrhenatheretum medioeuropaeum*), kłosówka wełnista (*Holcus lantus*), zespół życicy i grzebienicy pospolitej (*Lolium-Cynosuretum*), zbiorowiska bliźniczki psiej trawki (*Nardus stricta*). Lokalnie i tylko na niewielkich powierzchniach występują szuwały wielkoturzycowe, torfotwórcze (*Caricetum rostratae*, *Caricetum elatae*, *Caricetum acutiformis*, *Caricetum gracilis*). W sąsiedztwie turzycowisk często występują zbiorowiska sitów.

Lasy

Obszar gminy w podziale przyrodniczo-leśnym należy do dzielnicy Wysoczyzny Siedlecko-Łukowskiej, będącej częścią Krainy Mazowiecko-Podlaskiej. Lesistość krainy jest niska – wynosi zaledwie 19%. Spośród siedlisk leśnych przeważają bory (bór świeży, bór mieszany świeży oraz bór suchy), lasy liściaste są rzadko spotykane, a ich udział ogranicza się do siedlisk wilgotnych, podmokłych, położonych w dolinach rzek.

Lesistość gminy Górzno wynosi ok. 29,7%, lasy zajmują ponad ¼ powierzchni gminy⁷. Największe kompleksy leśne występują w obrębach ewidencyjnych Unin, Goździk, Kobyla Wola, Józefów, Samorządki, Łąki. Mniejsze, gdzieś tam porożrywane, kompleksy leśne znajdują się również we wsiach Chęciny, Reducin, Mierzączka, Górzno-Kolonia, Górzno, Potaszniki, Gąsów, Wólka Ostrożeńska, Samorządki-Kolonia.

Lasy prywatne charakteryzują się dość dużym zróżnicowaniem siedlisk – najczęściej występującymi siedliskami są bór mieszany świeży, las mieszany świeży, las mieszany wilgotny, ols. Nielicznie występują siedliska boru mieszanego wilgotnego, boru świeżego, lasu świeżego, boru górskiego świeżego oraz boru mieszanego bagienne. Dominują takie gatunki jak sosna zwyczajna, dąb, brzoza brodawkowata, osła czarna. Mniejszy udział ma świerk pospolity, jesion wyniosły, grab pospolity, robinia akacjowa, topola biała oraz topola osika. Wiek drzewostanu jest zróżnicowany.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu dla gminy Górzno, powiat garwoliński, województwo mazowieckie na okres 01.01.2018 r. – 31.12.2027 r. lasy gminy Górzno są siedliskiem wielu gatunków roślin, w tym rzadkich i chronionych. Inwentaryzacja wykonana na potrzeby sporządzenia UPUL wykazała występowanie gatunków tj. borówka bagienna, borówka czarna, chmiel zwyczajny, glistnik jaskółcze ziele, jeżyna, niecierpek, nawłóć, orlica pospolita, pokrzywa zwyczajna, pszeniec,

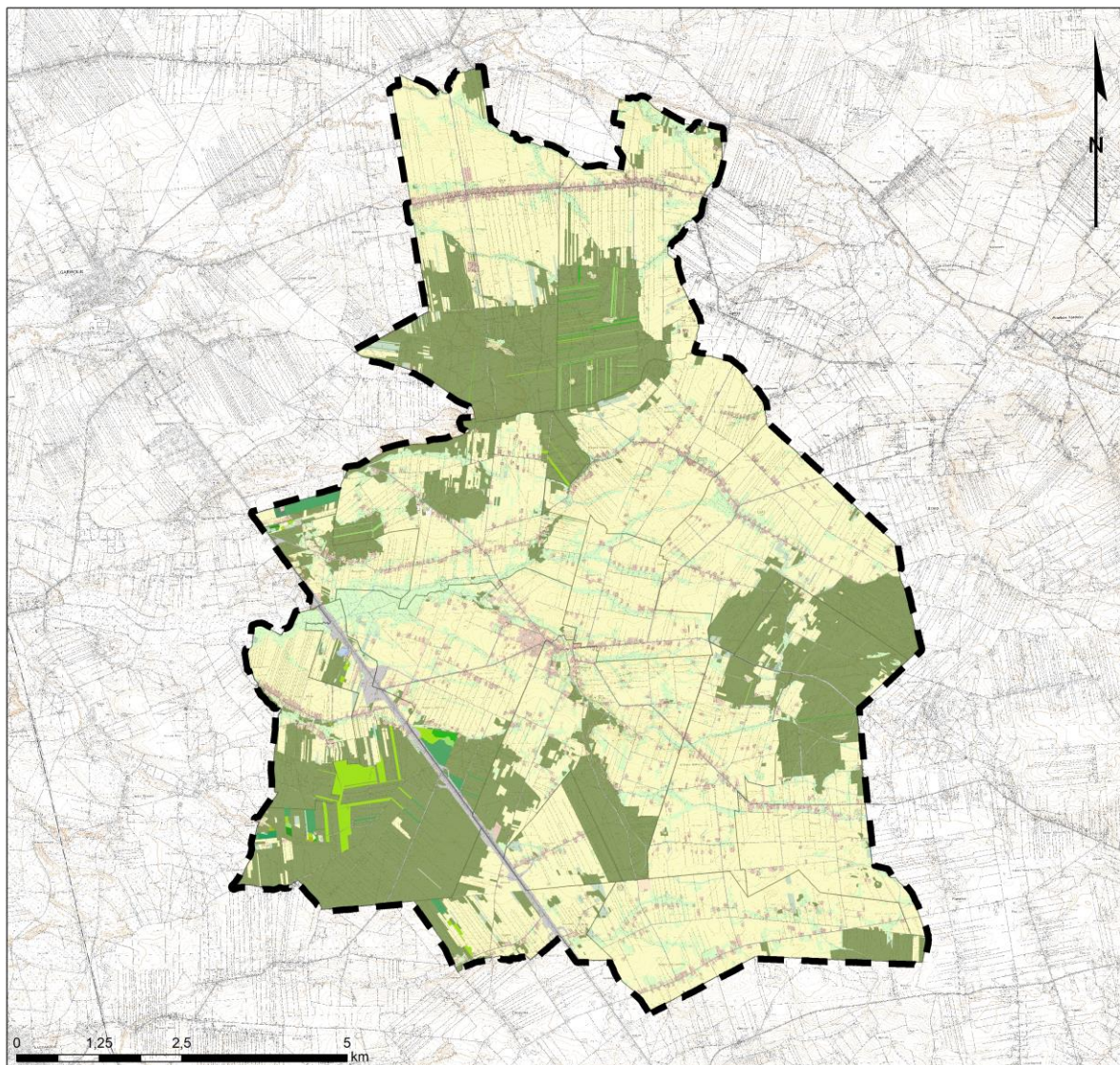
⁷ GUS, 2021

śmiałek pogięty, świerżabek, trzcinnik, torfowiec błotny, turzyca bagienna, trzęślica modra, widłak goździsty, wrzos pospolity, żurawina błotna.

Lasy Państwowe obejmują kompleksy w Goździku, Uninie, Reducinie, Mierzączce, Kobylej Woli, Józefowie, Górznie-Kolonii, Gąsowie, Samorządkach-Kolonii oraz w Samorządkach. Najczęściej występującym siedliskiem jest bór świeży oraz bór mieszany świeży, gdzie dominującym gatunkiem jest sosna. Wiek drzewostanu jest zróżnicowany – średnia wieku drzew wynosi 62 lata. Najmniejszy udział mają siedliska lasu świeżego, lasu wilgotnego, lasu mieszanego wilgotnego oraz olsu i olsu jesionowego. Lasy Państwowe na terenie gminy poza pełnioną funkcją produkcyjną oraz społeczną nie pełnią istotnych funkcji przyrodniczych – nie posiadają statusu lasów ochronnych.

Rysunek 8. Lasy w gminie Górzno

(źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL – Nadleśnictwo Garwolin)

OZNACZENIA

■ granica administracyjna gminy

— granice obrębów geodezyjnych

■ lasy prywatne

Lasy Państwowe (siedliska):

■ bór świeży

■ bór wilgotny

■ bór mieszany świeży

■ bór mieszany wilgotny

■ las świeży

■ las wilgotny

■ las mieszany świeży

■ las mieszany wilgotny

■ ols i ols jesionowy

Fauna

Na obszarze gminy Górzno występują kilka typów środowisk, zasiedlanych przez różne gatunki fauny.

Największą powierzchnię zajmuje otwarty krajobraz rolniczy z takimi środowiskami jak pola uprawne, łąki i pastwiska. Fauna kręgowców tego środowiska nie jest liczna w gatunki, ale charakterystyczna, gdyż niektóre z nich występują tylko w ww. siedliskach. Ze ssaków należy tu wymienić: zającą, kretą, ryjówkę aksamitną, kilka gatunków gryzoni (mysz polna, nornik zwyczajny), sarnę. Najbardziej typowe dla pól i łąk gatunki ptaków to: skowronek polny, kuropatwa, bażant, pliszka siwa, pliszka żółta, poklaskwa, potrzęsacz, mazurek i inne. Z rzadszych gatunków może występować błotniak łąkowy, srokoś, przepiórka. Najczęściej występującym płazem jest żaba trawna. Gady w tym środowisku są bardzo nieliczne. Dotyczy to przede wszystkim jaszczurki zwinki, która najchętniej zasiedla suche ugory, w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień. Specyficznym środowiskiem krajobrazu rolniczego są osiedla wiejskie. Występuje tu charakterystyczna fauna ssaków (np. mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa) oraz ptaków (bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka i oknówka), które w innych środowiskach nie występują lub występują nielicznie.

Znacznie bogatszym środowiskiem są lasy, zwłaszcza zwarte kompleksy leśne występujące w północnej, południowo-zachodniej i południowo-wschodniej części w gminy. Fauna tego środowiska jest najbogatsza w gatunki i dotyczy to wszystkich grup kręgowców z wyjątkiem oczywiście zwierząt wodnych i ziemnowodnych. Najliczniejsze są ptaki, znacznie mniej liczne ssaki oraz gady i płazy. Te ostatnie zasiedlają głównie zbiorniki wodne i cieki przepływające przez tereny leśne, ale niektóre gatunki spotykane są w lasach także poza wodami, szczególnie w okresie poza rozrodczym. Fauna obszarów leśnych gminy Górzno nie wyróżnia się niczym szczególnym na tle innych gmin południowo-wschodniej części woj. mazowieckiego. Z ssaków łownych na terenie gminy dosyć licznie występuje łось, jeleń, sarna i dzik. Ponadto występują: lis, borsuk, kuna leśna, zając, kret, jeż, ryjówka aksamitna i wiewiórka. W lasach gniazduje wiele gatunków ptaków tj. grzywacz, kukułka, dzięcioł duży, świergotek drzewny, strzyżyk, rudzik, słowik szary, kos, drozd śpiewak, kwiczoł, zaganiacz, gajówka, kapturka, świstunka leśna, piecuszek, pierwiosnek, muchołówka szara, sikora czarnogłowa, modraszka, bogatka, szpak, sroka, gawron, kawka, sówka, wilga, zięba, dzwonec, wróbel, trznadel.

Na terenie gminy Górzno występuje większość gatunków płazów i gadów zasiedlających niżowy obszar Polski – kumaki nizinne, żaby wodne oraz żaby brunatne: moczarowa i trawna, traszka zwyczajna, grzebiuszka ziemna, ropuch szara, ropucha zielona i rzekotka drzewna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec.

Ze względu na brak dużych rzek i większych zbiorników wód stojących ichtiofauna gminy Górzno jest uboga i ograniczona do gatunków pospolitych, nie mających dużych wymagań środowiskowych. Stosunkowo najbogatsza ichtiofauna występuje w Wildze, której średni przepływ wody jest niewielki. W rzece tej występują takie gatunki ryb jak szczupak, okoń, płoć, ukleja, ciernik, lin, słonecznica, kiełb. W mniejszych ciekach przepływających przez obszar gminy fauna jest uboższa ze względu na małe przepływy i małe głębokości.

7.8 Powiązania ekologiczne

Głównymi powiązaniami ekologicznymi są korytarze ekologiczne w postaci pasa terenu, po jakim przemieszczają się organizmy na daleki dystans, w którym panuje dla nich odpowiednie środowisko i warunki bezpieczeństwa. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi są m.in. rzeki i doliny rzek. Korytarze mogą mieć zasięg krajowy lub międzynarodowy; tymi ostatnimi są np. trasy wędrówek ptaków. Korytarz nie zawsze jest strukturą liniową, jak np. rzeka, występują też korytarze, które nie mają ciągłości strukturalnej, ale zachowują ciągłość funkcjonalną, np. wyspy leśne stanowiące ostoje ptaków wędrownych. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych lub obszary o dużym stopniu naturalności i nagromadzenia się organizmów, skąd podejmują one ekspansje na zewnątrz, nazywane są węzłami ekologicznymi lub, jeżeli obejmują duży obszar ekologicznie zróżnicowany, obszarami węzłowymi⁸.

Gmina Górzno położona jest poza siecią korytarzy ekologicznych wyznaczonych w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r.

⁸ Plan ochrony parku krajobrazowego. Poradnik metodyczny, Dyrekcja ZJPK w Krakowie, Kraków 1999

i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego.

Należy jednak nadmienić, że rzeka Wilga oraz Promnik wraz z dolinami stanowią regionalne korytarze ekologiczne. Zarówno doliny, na które składają się zbiorowiska łąkowe i leśne, jak i same koryta rzeczne stanowią szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt wodnych i lądowych.

Rzeka Wilga w miejscach, gdzie nie została uregulowana, płynie naturalnym korytem tworząc jednocześnie liczne zakola. Wśród roślinności występującej wzdłuż rzeki zarówno na rozległych użytkach jak i nieużytkach spotkać można wiele gatunków podlegających ochronie np. naparstnicę zwyczajną, pierwiosnka, przetacznika ożankowego, zawilca czy przytulinkę wiosenną. Rzeka stanowi siedlisko bytowania bobrów, ponadto przelotnie na żerowiska pojawiają się żurawie⁹.

Koryto rzeki Promnik wraz z otaczającym je starodrzewem sosnowym stanowi wyjątkowo malowniczy i naturalnie zachowany teren, zasiedlany m.in. przez wydrę i bobra europejskiego. Ponadto stwierdzono gniazdowanie zimorodka i brodzca piskliwego – ptaków charakterystycznych dla rzek z piaszczystymi skarpami i naturalnie meandrującym, nieregulowanym korytem. W nadrzecznych starych lasach łęgowych występuje kilka gatunków dzięciołów: dzięcioł czarny, dzięcioł zielony, dzięcioł duży i dzięciołek⁹.

Dopływy Wilgi oraz Promnika, a także tereny leśne pełnią rolę lokalnych korytarzy ekologicznych.

Leśne korytarze ekologiczne opierają się o system kompleksów leśnych. Obszary leśne w południowej części gminy leżą w jednej linii, jednakże są ze sobą oddzielone zarówno terenami rolnymi wraz z rozproszoną zabudową oraz ciągami komunikacyjnymi. To samo dotyczy lasów w północnej części gminy, gdzie zaznacza się rozczłonkowanie terenów leśnych w miejscowości Mierzączka oraz Reducin ze zwartym płatem leśnym w miejscowościach Chęciny, Goździk, Unin. Leśne korytarze ekologiczne pełnią funkcję tras przemieszczania się zwierząt związanych z tego typu środowiskiem. W pierwszym rzędzie należy tu wymienić gatunki z gromady ssaków i ptaków.

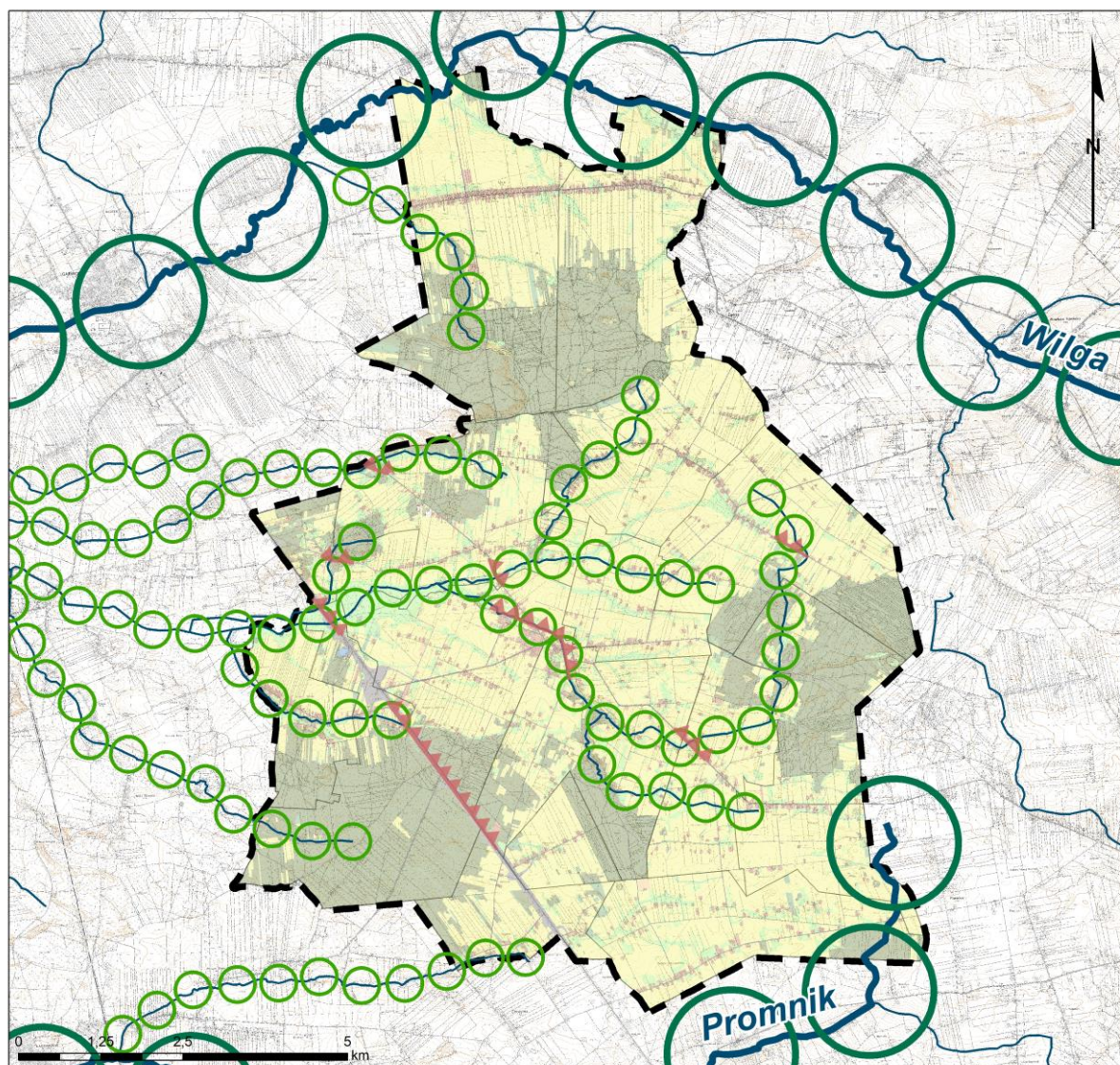
Ograniczeniem dla drożności ww. korytarzy ekologicznych jest przede wszystkim zabudowa i drogi.

W południowo-zachodniej części gminy główną barierę dla migracji zwierząt stanowi droga ekspresowa S17, która przecina lokalny korytarz ekologiczny związany z ciekami tj. Dopływ spod Łąk oraz Dopływ spod Mierzączki. Ponadto stanowi istotną przeszkodę oraz element odstraszaający dla przemieszczania się zwierząt pomiędzy terenami leśnymi znajdującymi się na granicy miejscowości Józefów, Górzno Kolonia, Górzno. Drugim newralgicznym miejscem jest zwarta zabudowa zlokalizowana bezpośrednio wzdłuż Dopływu spod Łąk na granicy dwóch miejscowości Górzno i Górzno-Kolonii, która istotnie zawęża korytarz. Pozostałe bariery dotyczą miejsc w obrębach Reducin, Mierzączka, Samorządki-Kolonia, gdzie drożność korytarzy jest utrudniona poprzez przebiegające drogi oraz istniejącą zabudowę.

⁹ MAZOWSZE. Analizy i studia: Zeszyt 3(11)/2007 Koncepcja szlaków turystyczno-kulturowych Pasma Wilgi, MBPR

Rysunek 9. System połączeń ekologicznych w gminie Górzno

(źródło: opracowanie własne na podstawie SWDE, Mapy Podziału Hydrograficznego Polski)

OZNACZENIA

—■— granica administracyjna gminy	○ regionalny korytarz ekologiczny
— granice obrębów geodezyjnych	połączenia lokalne:
— sieć rzeczna	○ lokalny korytarz ekologiczny
▲ bariery	■ lasy

7.9 Formy ochrony przyrody na terenie gminy

W granicach gminy Górzno ani w bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują wielkoobszarowe formy ochrony przyrody, takie jak obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp. W gminie znajdują się jedynie pomniki przyrody.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Górzno ochroną w postaci pomnika przyrody objęto 3 obiekty – dwa pojedyncze drzewa oraz Aleję drzew. Pomniki przyrody związane są z zespołem dworskim z XVII wieku, na który składają się dwór, oficyna, drewniany spichlerz oraz park z aleją dojazdową. Obiekty zostały wpisane do rejestru zabytków

i są objęte ochroną konserwatorską.

Tabela 4. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Górzno

(źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>, stan na czerwiec 2022)

lp.	rodzaj	opis	lokalizacja	akt prawny ustanawiający
1	drzewo	dąb szypułkowy „Dziadek” (<i>Quercus robur</i>) wysokość: 23 m obwód: 625 cm	Górzno Kolonia – na południe od spichlerza w zabytkowym parku, dz. ewid. 156/15	Zarządzenie Nr 38/88 Wojewody Siedleckiego z dnia 30 grudnia 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Siedleckiego z dnia 30.12.1988 r. Nr 18, poz.135)
2	drzewo	wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>) wysokość: 20 m obwód: 576 cm	Górzno Kolonia – na terenie zabytkowego parku obok dworu, dz. ewid. 159/1	Orzeczenie Nr 405 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z dnia 26.09.1973 r. o uznaniu za pomnik przyrody (Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z dnia 27.12.1973 r. Nr 21, poz. 498)
3	Aleja	Kasztanowiec biały (<i>Aesculus hippocastanum</i>) 94 szt.: 85 szt. o obwodzie 93- 300 cm i wysokości 8-12 m; 9 szt. o obwodzie 5-10 cm i wysokości 1,5-2,0 m Grusza pospolita (<i>Pyrus communis</i>) 3 szt. o obwodzie 88-116 cm i wysokości 16 m	Górzno Kolonia – przy drodze prowadzącej do zabytkowego dworku i spichlerza	Rozporządzenie Nr 43/93 Wojewody Siedleckiego z dnia 15.12.1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Siedleckiego z dnia 31.12.1993 r. Nr 10, poz. 238)

7.10 Zasoby krajobrazowe

Na terenie gminy dominuje krajobraz typowo rolniczy. Przeważają pola uprawne, gdzieśgdzie przeplatane terenami zadrzewionymi. Zabudowa ma charakter rozproszony, jednak koncentruje się wzdłuż głównych dróg.

Kolejnym krajobrazem, atrakcyjnym przyrodniczo, jest krajobraz leśny, dominujący w północnej, południowo-zachodniej oraz południowo-wschodniej części gminy. Krajobraz leśny obejmuje zarówno lasy prywatne, jak i państwowe. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców gminy.

Krajobraz dolinny związany jest przede wszystkim z doliną rzeki Wilgi oraz jej dopływów odwadniających gminę w centralnej części. Odcinek rzeki Wilgi, który przepływa przez gminę nie został uregulowany – rzeka przepływa naturalnym korytem tworząc jednocześnie liczne zakola. Wraz z niezabudowanymi terenami rolnymi, zadrzewionymi i zakrzewionymi oraz leśnymi tworzy malowniczy krajobraz.

8 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

8.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, gmina Górzno zalicza się do strefy mazowieckiej.

Tabela 5. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia i roślin

(źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021. GIOŚ Warszawa, 2022)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ¹⁰	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	C	A	C	A/C1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	.11	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;

klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;

klasa C1 – stężenia PM2,5 przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II;

klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki emisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania, na terenie strefy mazowieckiej stwierdzono przekroczenia dwutlenku siarki, pyłów PM2,5 oraz PM10, benzo(a)pirenu i ozonu.

Analiza stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2021 roku wskazuje na ścisłą zależność stężeń zanieczyszczeń od warunków meteorologicznych. Chłodniejsze w porównaniu z poprzednimi latami miesiące zimowe roku 2021 spowodowały większą emisję zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na wyższe poziomy stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu. Istotny wpływ na stężenia zanieczyszczeń w województwie mazowieckim ma również napływ zanieczyszczeń spoza województwa.

¹⁰ dla roślin NO_x

¹¹ nie przeprowadzono klasyfikacji

Wody powierzchniowe

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 349 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Badania prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska mają na celu przede wszystkim dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjalnie ekologicznym) i stanie chemicznym rzek w województwie, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczu, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

W granicach gminy monitoringiem zostały objęte dwie rzeki – Wilga oraz Promnik, ich stan ogólny został uznany za zły.

Tabela 6. Ocena stanu wód powierzchniowych

(źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu, GIOŚ)

JCWP	stan elementów biologicznych	stan elementów hydromorfologicznych	stan elementów fizykochemicznych	stan ekologiczny	stan chemiczny	stan ogólny
Wilga od Dopywu z Brzegów do Dopywu z Miętnego	dobry	dobry	umiarkowany	umiarkowany	dobry	zły
Wilga od źródeł do Dopywu z Brzegów	umiarkowany	dobry	umiarkowany	umiarkowany	-	zły
Promnik	słaby	dobry	umiarkowany	słaby	poniżej dobrego	zły

Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro, sztuczny zbiornik wodny, ciek a także fragment morskich wód wewnętrznych itp. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP. Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016 r.)* obszar gminy Górzno położony jest w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych, które scharakteryzowano w tabeli 7.

Tabela 7. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w gminie Górzno

(źródło: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły)

lp.	nazwa i kod JCWP	status	ocena stanu	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
1	Wilga od Dopywu z Brzegów do Dopywu z Miętnego PLRW200019253659	naturalna część wód	zły	niezagrożona	-
2	Wilga od źródeł do Dopywu z Brzegów PLRW200017253634	naturalna część wód	zły	zagrożona	tak, przedłużenie terminu osiągnięcia celu ze względu na brak możliwości technicznych
3	Dopyw spod Łąk PLRW200017253689	naturalna część wód	zły	zagrożona	tak, przedłużenie terminu osiągnięcia celu ze względu na brak możliwości technicznych, dysproporcjonalne koszty
4	Promnik PLRW20001925349	naturalna część wód	zły	zagrożona	tak, przedłużenie terminu osiągnięcia celu ze względu na brak możliwości technicznych

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi. Zostały one wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Gmina Górzno położona jest w zasięgu JCWPd nr 66 (kod PLGW200066). Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016 r.)* wody JCWPd nr 66 mają dobry stan chemiczny i ilościowy oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Tabela 8. Charakterystyka JCWPd

(źródło: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły)

JCWPd	ocena stanu		ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
	ilościowego	chemicznego	
66	dobry	dobry	niezagrożona

Przekształcenia powierzchni ziemi

Eksploatacja złóż piasku na terenie gminy obecnie prowadzona jest jedynie w Gąsowie, Kobylej Woli oraz Uninie. Eksploatowane złoża w Kobylej Woli oraz Uninie są stosunkowo niewielkie, niezagłębione, a skutki eksploatacji są relatywnie nieduże dla środowiska i krajobrazu. Większymi oddziaływaniami charakteryzuje się kopalnia piasku w Gąsowie, gdzie wydobywane jest 103 tys. ton kruszywa rocznie¹². Odkrywkowy system wydobywania powoduje trwałe przekształcenia terenu i szereg zmian w środowisku naturalnym tj. powstanie wyrobisk, hałd, odpadów przerobczych i złożowych. Eksploatacja złóż powoduje przekształcenie czasowe i teren wyrobiska wraz z otoczeniem po rekultywacji może wrócić do pierwotnego stanu.

Innymi przekształceniami terenu są zwykle niewielkie deniwelacje działek, podcięcia zboczy przy drogach itp.

8.2 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Gmina Górzno jest typową gminą rolniczą o umiarkowanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych – jej terenów nie objęto żadnymi wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody, występują tu jedynie pomniki przyrody. Pomimo tendencji do przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z intensyfikacją rolnictwa, urbanizacją oraz rozbudową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, na terenie gminy zachowały się zwarte kompleksy leśne będące siedliskiem wielu gatunków roślin, w tym rzadkich i chronionych, a także ostoją dla większych i mniejszych zwierząt, w tym bogatej awifauny.

Istotne znaczenie dla systemu przyrodniczego gminy ma rzeka Wilga oraz Promnik, które wraz z dolinami stanowią regionalne korytarze ekologiczne. Zarówno doliny, na które składają się zbiorowiska łąkowe i leśne, jak i same koryta rzeczne stanowią szlaki migracyjne wielu gatunków zwierząt wodnych i lądowych. Doliny rzek są mało zabudowane z uwagi na niekorzystne warunki podłoża i płytko zalegające wody gruntowe, a także z uwagi na zagrożenie powodziowe.

¹² Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r., PIG-PIB 2022

9 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej;
- modernizacji kotłowni, doboru paliw, termomodernizacji budynków i ogólnych zachowań mających na celu ograniczenie niskiej emisji.

Dla terenu gminy obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno, przyjęte uchwałą Nr II/14/2014 Rady Gminy w Górznie z dnia 29 grudnia 2014 r. a następnie zmienione uchwałą Nr XI/62/2019 Rady Gminy w Górznie z dnia 10 września 2019 r. w sprawie zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno. Na podstawie ww. dokumentu planistycznego i powstających w zgodności z nim miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, będzie następował rozwój przestrzenny gminy, w tym zabudowa terenów zgodnie z określonymi funkcjami. W przypadku powstania nowej zabudowy na terenach nieobjętych siecią kanalizacyjną przewiduje się powstawanie nowych, punktowych źródeł potencjalnego zanieczyszczenia środowiska wodnego, w przypadku zastosowania nieszczelnych zbiorników na ścieki komunalne.

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Osuwiska

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spęływania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał.

System Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) jest projektem, którego celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1 : 10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Dla województwa mazowieckiego wykonano mapy przeglądowe – ogólne i wstępne dane informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych, niepotwierdzone zwiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego. Niemniej wskazują tereny potencjalnie wrażliwe – na terenie gminy Górzno nie wskazano takich obszarów.

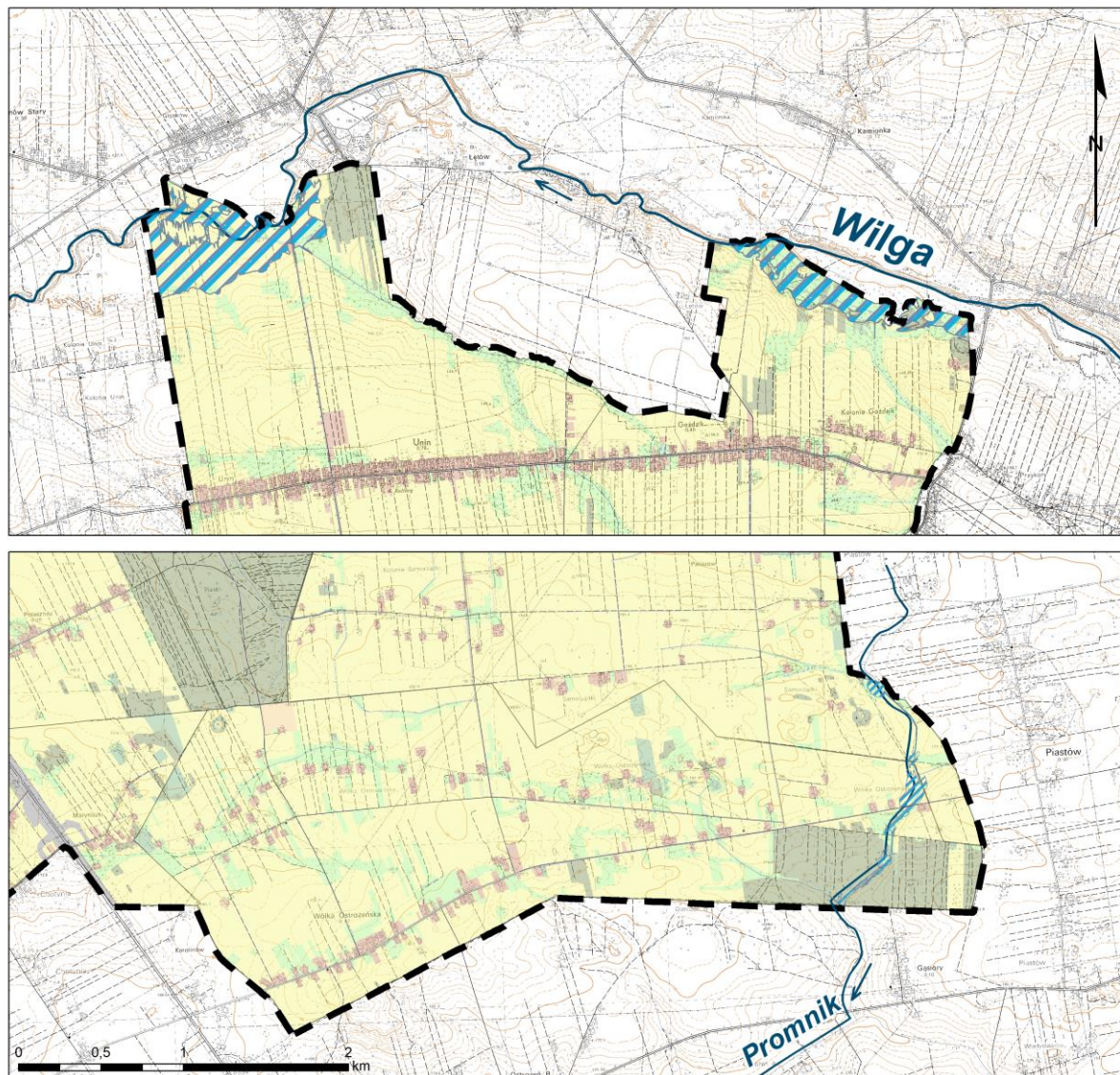
Zagrożenie powodziowe

W gminie Górzno zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Wilga oraz rzeka Promnik. Aktualna ocena ryzyka powodziowego została przedstawiona na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i mapach ryzyka powodziowego (MRP)¹³. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

W zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi Q=1% (tzw. wody stuletnie) znajdują się grunty w dolinach rzek – są to grunty niezabudowane. Zarówno rzeka Wilga jak i rzeka Promnik w granicach gminy Górzno nie została obwałowana.

¹³ Warstwy tematyczne Map zagrożenia powodziowego i Map ryzyka powodziowego, PGW WP 2020

Rysunek 10. Zagrożenie powodziowe w gminie Górzno
(źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP i SWDE)

OZNACZENIA

■ granica administracyjna gminy	~ rzeki
— granice obrębów geodezyjnych	▨ obszar szczególnego zagrożenia powodzią (Q=10%, Q=1%)

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

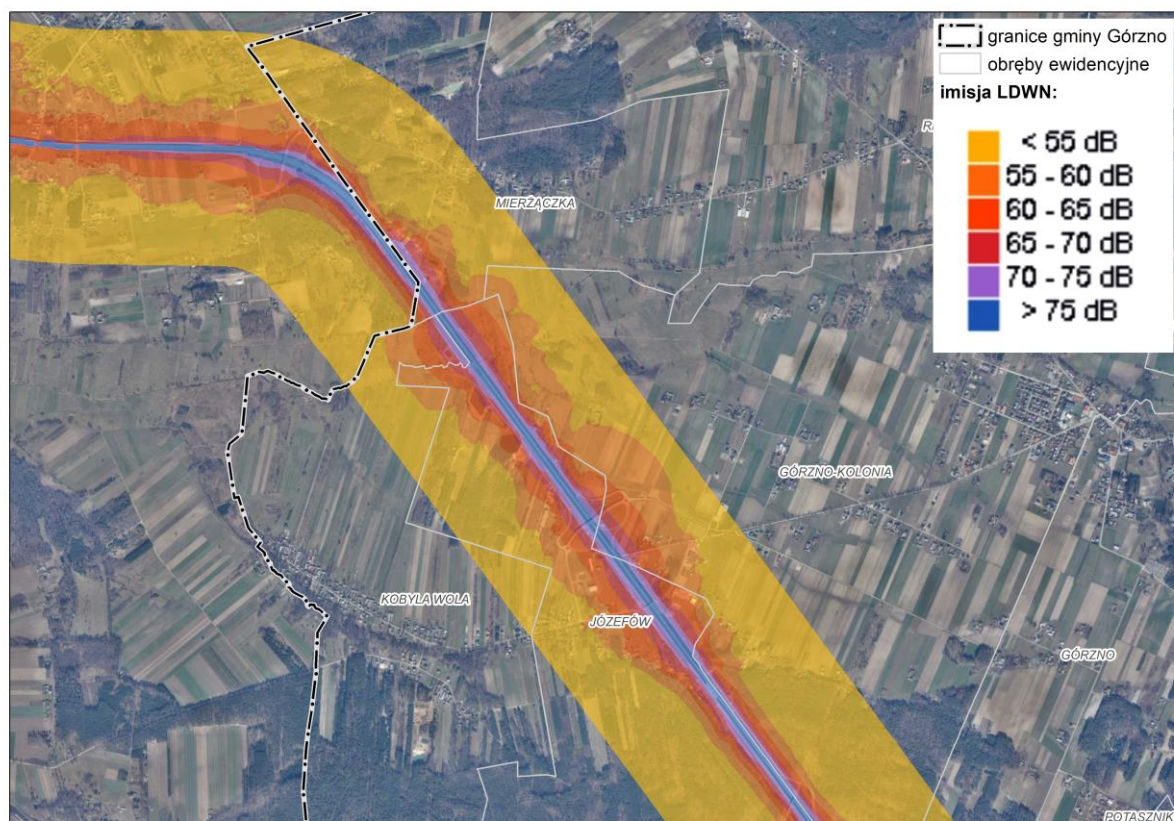
Klimat akustyczny na terenie gminy warunkują takie czynniki jak natężenie ruchu i jakość sieci drogowej, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy, występowanie pojedynczych zakładów produkcyjnych.

Największe obciążenie ruchem w gminie ma droga ekspresowa S17, która przebiega przez południowo-zachodnią część gminy. Ilość pojazdów silnikowych na tej drodze przekracza 22 tys. na dobę¹⁴. Warto tu zaznaczyć, że po przedmiotowym szlaku komunikacyjnym poruszają się także pojazdy ciężarowe, których ruch powoduje znacznie większą uciążliwość w porównaniu do samochodów osobowych.

Zgodnie z Mapami akustycznymi dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie – III edycja sporządzonymi przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (2018 r.) stan warunków akustycznych w sąsiedztwie drogi ekspresowej S17 ocenia się jako zły – odnotowuje się przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Zabudowa położona w sąsiedztwie S17 narażona jest na hałas na poziomie do 70 dB – wskaźnik LDWN¹⁵.

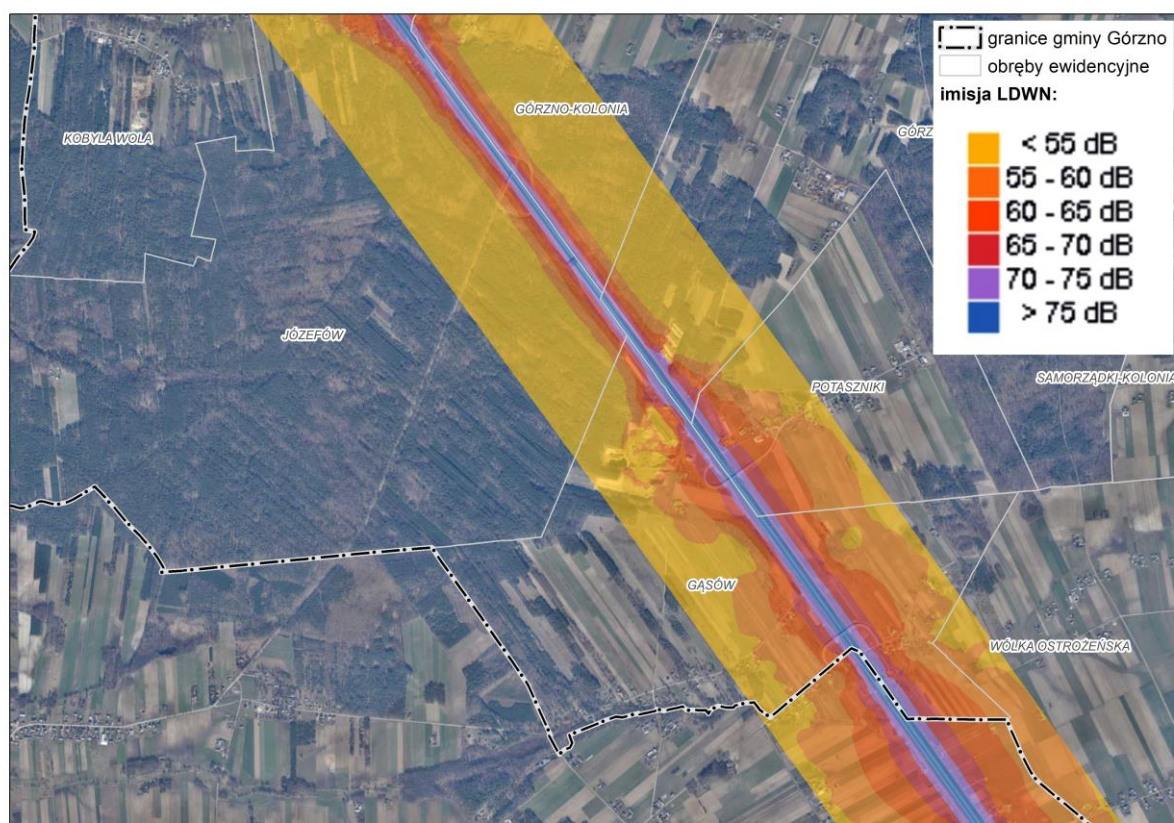
Rysunek 11. Mapa imisyjna hałasu pochodzącego z S17 (wskaźnik LDWN)

(źródło: opracowanie własne na podstawie Map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie – III edycja, GDDKiA)

¹⁴ Odcinki: W. Garwolin Płd. – W. Górzno, W. Górzno – W. Gończy /DW807/, Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021, GDDKiA

¹⁵ przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku

Pozostałe drogi na terenie gminy obsługują ruch lokalny, nie są one źródłem nadmiernie uciążliwego hałasu.

Zakłady produkcyjne znajdujące się na terenie gminy mogą stanowić punktowe źródła zwiększonego hałasu, przy czym należy podkreślić, że na terenie gminy nie występują zwarte kompleksy zabudowy przemysłowej a jedynie pojedyncze zakłady produkcyjne w różnych częściach gminy. W przypadku zakładów położonych w sąsiedztwie zabudowy podlegającej ochronie akustycznej (zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna), emitowany hałas nie może przekraczać dopuszczalnych poziomów.

Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika on z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Niska emisja

Na obszarze gminy Górzno głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest tzw. niska emisja pochodząca z palenisk domowych oraz pochodząca z drogi ekspresowej S17 Warszawa - Hrebenne (granica z Ukrainą). Na terenie gminy nie występują źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko (duże zakłady przemysłowe). Największym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza, położonym w sąsiedztwie gminy Górzno, jest miasto Garwolin. Emisje z różnych źródeł położonych w granicach miasta, są częściowo przenoszone, szczególnie przy wiatrach zachodnich, na teren gminy. Szczególnie narażona jest północna część gminy – wsie Unin i Goździk¹⁶.

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. Gmina Górzno ma niewystarczający stopień skanalizowania – z kanalizacji korzysta 33% ogółu mieszkańców (GUS, 2021), ilość przyłączy kanalizacyjnych wynosi 569 szt. (UG Górzno, 2022). Z roku na rok liczba ta wzrasta, co świadczy o rozbudowie sieci kanalizacyjnej oraz chęci przyłączania się do niej mieszkańców.

¹⁶ Program ochrony środowiska dla gminy Górzno na lata 2018-2022, Ekodialog 2018.

Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych tzw. „szamb”. Nieszczelność szamb może stanowić znaczące zagrożenie dla stanu środowiska, gdy poprzez infiltrację zanieczyszczenia przedostają się w głąb profilu glebowego do wód podziemnych.

Zgodnie z planami inwestycyjnymi gminy w 2022 r. planowana jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Józefów, Kobyła Wola i częściowo w obrębie Górzno-Kolonia, na przełomie 2022 r. i 2023 r. w miejscowości Samorządki i Samorządki-Kolonia, a w dalszej perspektywie planowana jest budowa kanalizacji w miejscowościach Chęciny, Łąki i częściowo Reducin.

Gmina ma dwie oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Górzno-Kolonia oraz Unin.

Tabela 9. Wykaz oczyszczalni ścieków w gminie Górzno i ich charakterystyka

(źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Górzno)

nazwa / lokalizacja	nazwa zarządzającego	rok budowy	odbiornik	rodzaj oczyszczanych ścieków		przepustowość [m³/d]
				przemysłowe	komunalne	
Gmina Górzno (Oczyszczalnia ścieków w m. Górzno-Kolonia) / dz. nr 109 i 112	Zakład Budowy i Eksploatacji Urządzeń Wodociągowo- Kanalizacyjnych Spółka z o.o. w Miętne	2010	Dopływ spod łąk/Wilga/Wisła/	-	+	200
Gmina Górzno (Oczyszczalnia ścieków w Uninie) dz. nr 232/3 i 234/7		2018	Wilga/Wisła	-	+	150

Zagrożenia dla jakości gleb

Z uwagi na przeważające rolnicze wykorzystanie gleb w gminie Górzno istotny wydaje się problem ich antropogenizacji. Głównym skutkiem antropogenizacji jest obniżenie zawartości składników pokarmowych w glebie poprzez intensywną uprawę i zbiór plonów roślinnych oraz jednostronne przenawożenie gleby. Do tego procesu przyczynia się również ugniatanie gleby przez pojazdy i maszyny rolnicze, nieumiejętnie prowadzone gospodarowanie glebą (zbyt głęboka orka, wypalanie roślinności, rozlewanie gnojowicy) oraz wadliwie prowadzone prace melioracyjne.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Zgodnie z danymi Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej na terenie gminy Górzno nie występują zakłady dużego ryzyka (ZDR) oraz zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Obiekty potencjalnie uciążliwe

Na terenie gminy Górzno znajdują się obiekty potencjalnie uciążliwe dla środowiska, tj.:

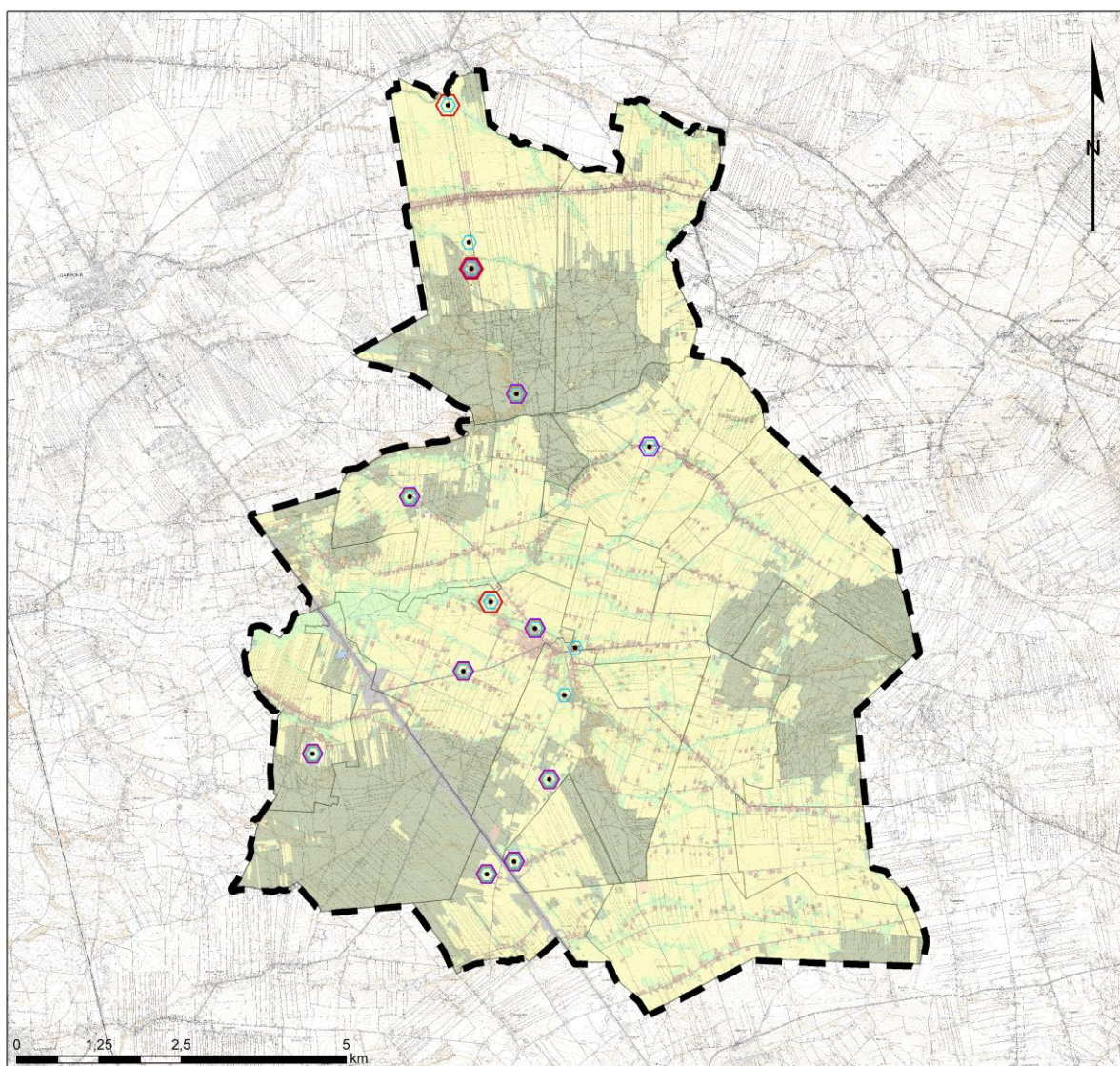
- zakłady produkcyjne, stacje paliw – mogą stanowić punktowe źródła zwiększonych emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza, a także stanowić zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.
- P.P.H. Hetman Sp. z o.o. Zakład utylizacji odpadów zwierzęcych oraz roślinnych w Uninie – może stanowić punktowe źródło zwiększonych emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza, a także stanowić zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Możliwa również emisja

substancji złowonnych (tzw. odory).

- oczyszczalnie ścieków – mogą stanowić zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych, możliwa również emisja substancji złowonnych (tzw. odory).
- cmentarze – mogą stanowić zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.
- kopalnie odkrywkowe złóż piasku – mogą stanowić źródło zwiększonych emisji hałasu i drgań oraz zanieczyszczeń powietrza, a także stanowić zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.

Rysunek 12. Obiekty potencjalnie uciążliwe na terenie gminy Górzno

(źródło: opracowanie własne)

OZNACZENIA

- granica administracyjna gminy
- granice obrębów geodezyjnych
- obiekty potencjalnie zagrażające:
 - wodom podziemnym i powierzchniowym
 - jakości powietrza
 - emisją hałasu
 - emisją odorów

11 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Dokument, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, tworzy podstawy prawne dla realizacji przedsięwzięć. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno są zgodne z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* oraz innymi dokumentami strategicznymi o randze krajowej i lokalnej. Do tych dokumentów można zaliczyć również *Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz odpowiednie rozporządzenia do niej – z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach; Program ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego i Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego;
- lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizacji potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Dyrektywą 2011/92/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko oraz Konwencją z Espoo z 1991 r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia studium umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy Górzno.

12 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów pod funkcje określone w projekcie studium, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są wszystkie ustalenia studium, jednakże na pierwszym miejscu oceniane są nowe rozwiązania, które zostały opisane w rozdziale 2.1 *Cele i zawartość dokumentu*.

12.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska. W wyniku realizacji ustaleń studium nie przewiduje się przekroczenia tych norm.

Studium wprowadza możliwość lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, wskazuje lokalizację farm fotowoltaicznych, zachowuje istniejący układ drogowy dopuszczając budowę nowych odcinków dróg gminnych uzupełniających układ komunikacyjny gminy oraz rozbudowę niezbędnej infrastruktury technicznej. Przewiduje się eksploatację bądź kontynuację eksploatacji udokumentowanych złóż kopalin w miejscowościach Unin, Kobyla Wola, Józefów, Gąsów, Wólka Ostrożeńska. Działania wynikające z realizacji ustaleń studium nie powinny mieć istotnego negatywnego wpływu na zdrowie ludzi, mogą jedynie powodować uciążliwości na etapie budowy obiektów, które będą miały bezpośredni, ale krótkotrwały lub chwilowy charakter. Będą to uciążliwości akustyczne związane z fazą budowy obiektów na poszczególnych terenach. Farmy fotowoltaiczne, w przeciwieństwie do innych źródeł odnawialnych, nie mają praktycznie żadnego oddziaływania na zdrowie ludzi. W zakresie układu drogowego nie planuje większych inwestycji, jedynie usprawnienie powiązań, urządzenie ciągów pieszych i rowerowych, poprawę stanu nawierzchni – wszystkie te działania wpływają korzystnie na obniżenie emisji spalin, hałasu i podniesienie bezpieczeństwa na drogach.

Tereny mogące oddziaływać w większym stopniu na ludzi to przede wszystkim tereny produkcyjno-usługowe (PU). Tereny PU wskazano w Uninie (trzy tereny, przy czym jeden częściowo obejmuje teren P.P.H. Hetman Sp. z o.o. Zakład utylizacji odpadów zwierzęcych oraz roślinnych w Uninie), Chęcinach (jeden mały teren projektowany), Reducin (trzy projektowane tereny), Mierzączka (dwa tereny projektowane, jeden większy teren częściowo zainwestowany), Górzno-Kolonia (dwa małe tereny częściowo zainwestowane, dwa tereny projektowane), Górzno (jeden teren zainwestowany, trzy projektowane), Piaski (jeden teren projektowany), Józefów (jeden teren częściowo zainwestowany, trzy tereny projektowane), Kobyla Wola (dwa tereny projektowane), Gąsów (trzy tereny projektowane), Potaszniki (dwa tereny projektowane), Samorządki (jeden teren projektowany, jeden teren zainwestowany), Samorządki-Kolonia (jeden teren częściowo zainwestowany). Należy podkreślić, że największe kompleksy zabudowy produkcyjno-usługowej PU wskazano wzdłuż drogi ekspresowej S17 w miejscowościach Mierzączka, Kobyla Wola, Józefów, Górzno-Kolonia, Górzno, Potaszniki, Gąsów. Lokalizacja zabudowy potencjalnie uciążliwej dla środowiska, m.in. w zakresie emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza, w zasięgu oddziaływania głównego ciągu komunikacyjnego jest rozwiązaniem prawidłowym w kontekście lokalizacji funkcji.

Ponadto do terenów charakteryzujących się większymi uciążliwościami można zaliczyć tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich (RU), w których jako jeden z podstawowych kierunków przeznaczenia projekt studium ustala produkcję w gospodarstwach hodowlanych taka jak m. in.

chów i hodowla zwierząt inwentarskich. Projekt studium wyznacza trzy tereny RU:

- w Górznie przy drodze ekspresowej S17, przy czym teren ten został wskazany w obowiązującym studium i jest on już w znacznej mierze zainwestowany;
- w Samorządkach-Kolonii – niewielki zainwestowany teren;
- w Łąkach – po części zainwestowany teren o powierzchni ok. 7,8 ha położony pośród gruntów rolnych oraz zabudowy zagrodowej.

Należy podkreślić, że obecnie w polskim systemie prawnym brak jest obowiązujących przepisów określających minimalną odległość, w jakiej mogą być usytuowane budynki inwentarskie, aby zapachy pochodzące z chowu lub hodowli zwierząt nie były uciążliwe dla okolicznych mieszkańców. Obecnie trwają prace nad projektem tzw. ustawy „odorowej”, która ma określać minimalną odległość dla planowanego przedsięwzięcia sektora rolnictwa, którego funkcjonowanie może wiązać się z ryzykiem powstawania uciążliwości zapachowej rozumianej jako stan dyskomfortu, subiektywnie odczuwany przez człowieka w sferze fizycznej i psychicznej, spowodowany zapachem substancji występującej w powietrzu. Należy podkreślić, że ustawa będzie regulować odległość od zabudowy mieszkaniowej jedynie dużych ferm zwierząt, tj. w liczbie nie mniejszej niż 210 DJP lub mniejszej niż 210 DJP, jeżeli w odległości mniejszej niż 210 m od tego przedsięwzięcia znajduje się inna ferma hodowlana.

Projekt studium w terenach PU dopuszcza lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, natomiast w terenach RU zakazuje realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOŚ, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania m.in. na klimat akustyczny, powietrze atmosferyczne, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Na obszarze całej gminy Górzno projekt studium zakazuje lokalizowania zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Korzystnym rozwiązaniem jest wskazanie stref zieleni izolacyjnej pomiędzy terenami obiektów produkcyjno-usługowych, terenami obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych a terenami zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo-usługowej tj. projekt studium ustala w *miejscach wskazanych na rysunku Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego nakazuje się urządzenie strefy zieleni izolacyjnej w postaci pasa zwartej zieleni wielopiętrowej o minimalnej szerokości 10 m lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód.*

Odnosnie terenów zabudowy mieszkaniowej (M) oraz terenów zabudowy zagrodowej (RM) to projekt studium wskazuje na ograniczenie dopuszczalnej obsady zwierząt hodowlanych w gospodarstwach do 39 DJP oraz nakazuje urządzenie pasa zieleni na styku z zabudową o odmiennej funkcji niż zabudowa zagrodowa tj. *w przypadku lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy innej niż zagrodowa nakazuje się urządzenie pasa zwartej zieleni wielopiętrowej lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód – określenie szerokości pasa zieleni oraz zasad zastosowania innych zabezpieczeń zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo *rozporządzenie Ministra*

Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Sieć elektroenergetyczna w gminie Górzno opiera się na liniach średniego napięcia SN. Z głównych punktów zasilania zlokalizowanych poza granicami gminy Górzno wyprowadzone są linie średniego napięcia 15 kV, które występują zarówno jako kablowe jak i napowietrzne. Linie średniego napięcia doprowadzają energię elektryczną do stacji transformatorowych SN/nN, z których wyprowadzona jest sieć niskiego napięcia bezpośrednio zasilająca odbiorców.

W granicach gminy Górzno dopuszcza się odbudowę, przebudowę oraz modernizację istniejących linii elektroenergetycznych oraz budowę nowych linii elektroenergetycznych, a także odbudowę, przebudowę, modernizację oraz wymianę istniejących stacji transformatorowych, rozdzielczych, transformatorowo-rozdzielczych oraz budowę nowych stacji. Dopuszcza się lokalizowanie nowych oraz rozbudowę już istniejących źródeł wytwórczych energii elektrycznej.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Projekt studium ustala *pasy technologiczne wokół magistralnych urządzeń infrastruktury technicznej na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także zgodnie z przepisami odrębnymi.*

Strefa sanitarna

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 czynne cmentarze – w Górznie i Uninie, dla których należy zachować wymagane w przepisach odrębnych odległości od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych. W projekcie studium nie wyznacza się nowych cmentarzy. Zgodnie z zapisami studium dla terenów M, MU, U, w przypadku posadowienia nowej zabudowy należy zachować odległość od cmentarza zgodnie z przepisami odrębnymi – *lokalizacja zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, w pasie izolacyjnym wokół cmentarza w odległości 50 m i 150 m zgodnie z §3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315),*

Na rysunku kierunków wyznacza się odpowiednio strefę 50 i 150 m od cmentarzy. W odniesieniu do zabudowy mieszkalnej w strefie 50 m od cmentarza nie można lokalizować budynków mieszkalnych, a strefie 150 m można lokalizować budynki jedynie przy wyposażeniu terenu w sieć wodociągową. Studium nie wyznacza nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową zarówno w strefie 50 m jak i 150 m. Przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi.

Hałas

Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.*

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$ w odniesieniu do jednej doby
(źródło: Tabela nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	przedział dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej, tereny szpitali w miastach	61 dB	56 dB	50 dB	40 dB
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny mieszkaniowo-usługowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

Do terenów chronionych przed nadmiernym hałasem na terenie gminy należą: tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny przeznaczone na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz cele mieszkaniowo-usługowe. Zasięg i rodzaj terenów chronionych przed hałasem określa się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Studium wprowadza następujące zapisy mające na celu ochronę przed hałasem:

- modernizacja dróg publicznych, poprawa stanu nawierzchni;
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych;
- niewskazane jest stosowanie fizycznych barier akustycznych w formie ekranów;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych w zakresie emisji hałasu:
 - w terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej (w przypadku obiektów istniejących – realizacja zieleni izolacyjnej lub infrastruktury wyciszającej);
 - w granicach korytarzy ekologicznych.

Pojawienie się jakiegokolwiek zabudowy na terenach wolnych od zabudowy bądź dogęszczenie istniejącej zabudowy przyczynia się do zmiany klimatu akustycznego okolicy. Jednakże w przypadku zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej bądź zabudowy zagrodowej nie są to istotne zmiany powodujące uciążliwości dla przyszłych i obecnych mieszkańców oraz otoczenia. Ww. zabudowa podlega ochronie akustycznej.

Na obszarze gminy głównym źródłem hałasu jest ruch komunikacyjny, szczególnie na drodze ekspresowej S17, przy której leżą miejscowości Mierzączka, Górzno-Kolonia, Górzno, Potaszniki, Kobyla Wola, Józefów, Gąsów. Ponadto układ drogowy gminy stanowią drogi powiatowe i drogi gminne, uczęszczane raczej lokalnie. W projekcie studium nie przewidziano większych zmian w układzie drogowym, możliwa jest jedynie budowa nowych odcinków dróg gminnych uzupełniających układ komunikacyjny gminy. Ponadto studium jako jeden z kierunków rozwoju systemu komunikacji wskazuje na urządzenie ścieżek pieszych i rowerowych, co może korzystnie wpływać na zmniejszenie hałasu. Przyrost nowej zabudowy może przyczynić się do wzrostu ruchu na drogach, przy czym samochody osobowe dojeżdżające do zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej są źródłem znacznie mniej uciążliwego hałasu niż samochody ciężarowe obsługujące zabudowę produkcyjno-usługową.

W studium przejmując się następujące kierunki rozwoju układu komunikacji drogowej mające na celu usprawnienie i rozwój systemu transportowego w celu poprawy przemieszczania osób i towarów przy ograniczeniu uciążliwości dla środowiska, tj.:

- utrzymanie przebiegu istniejącej drogi ekspresowej, dróg powiatowych i gminnych – usprawnienie powiązań wewnętrznych gminy i obsługi terenów zainwestowanych poprzez poprawę ich nawierzchni,
- budowa nowych odcinków dróg gminnych uzupełniających układ komunikacyjny gminy, skoordynowana z budową urządzeń podziemnej infrastruktury technicznej i przestrzennym rozwojem zabudowy,
- podniesienie standardu funkcjonalnego i bezpieczeństwa ruchu na wszystkich drogach, co można osiągnąć przez urządzenie ciągów pieszych i rowerowych poza jezdniami dróg, realizację chodników dla pieszych oraz przebudowę miejsc szczególnie niebezpiecznych,
- wzmocnienie istniejących konstrukcji drogowych do wymagań współczesnego transportu,
- podjęcie starań o odpowiednie utrzymanie dróg powiatowych,
- zwiększenie środków finansowych na zimowe utrzymanie przejezdności sieci drogowej, a szczególnie lokalnej,
- dopuszczenie lokalizacji infrastruktury rowerowej i szlaków rowerowych na terenie gminy.

Istotnymi emitarami hałasu mogą być obiekty produkcyjno-usługowe powstające w terenach PU. W wyniku realizacji ustaleń studium przewiduje się powstanie nowych obiektów produkcyjno-usługowych przede wszystkim przy drodze ekspresowej S17, co jest właściwym miejscem na lokalizację tego typu obiektów. Mniejsze tereny obiektów produkcyjno-usługowych studium wskazuje również w miejscowościach Unin, Reducin, Górzno-Kolonia, Górzno, Chęciny, Piaski, Samorządki-Kolonia, Samorządki. Powstanie nowej zabudowy produkcyjno-usługowej przyczyni się do zmiany klimatu akustycznego rejonu. Źródłem hałasu na tych terenach mogą być różnego rodzaju instalacje i maszyny wspomagające procesy technologiczne, urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne. Ponadto wraz z powstaniem nowej zabudowy zwiększy się również ruch samochodowy zarówno do jak i z nowopowstałych obiektów. Prawdopodobne jest wystąpienie oddziaływania skumulowanego w zakresie emisji hałasu pochodzącego z ruchu samochodowego do nowopowstałych obiektów z istniejącym ruchem samochodowym, który obecnie jest źródłem przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach położonych bezpośrednio wzdłuż drogi ekspresowej S17 (10 *Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, Hałas*).

Na etapie sporządzania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego trudno jest dokładnie przewidzieć jakiej skali będą to oddziaływania, ze względu na brak znajomości rodzaju oraz szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w granicach terenów PU. Zgodnie z projektem studium w terenach PU, jak i na terenie całej gminy Górzno, zakazuje się lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W terenach PU dopuszczona jest natomiast realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko muszą mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny w tym na istniejące tereny podlegające ochronie akustycznej, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające. Korzystnym rozwiązaniem jest wskazany w projekcie studium nakaz dla terenów PU: *w miejscach wskazanych na rysunku Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego nakazuje się urządzenie strefy zieleni izolacyjnej w postaci pasa zwartej zieleni wielopiętrowej o minimalnej szerokości 10 m lub innych zabezpieczeń, tworzącego barierę wizualną i akustyczną, z możliwością przerwania w miejscach sytuowania bram wjazdowych oraz w przypadku konieczności ominięcia istniejących przeszkód*.

Bezpośredni, ale krótkotrwały charakter może mieć uciążliwość akustyczna związana z fazą realizacji obiektów budowlanych w granicach terenów przeznaczonych w studium pod różne funkcje, będzie ona ograniczona do okresu prac budowlanych.

Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika on z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu. Ilość dotychczas generowanego hałasu nie powinna ulec zmianie, studium utrzymuje tereny rolne i jako jeden z kierunków rozwoju gospodarczego gminy wskazuje rolnictwo.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Na terenie gminy Górzno obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. W ustaleniach studium zakazano lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na terenie całej gminy Górzno.

Zagrożenia naturalne

W granicach gminy Górzno nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, tj. nie wskazano udokumentowanych osuwisk¹⁷.

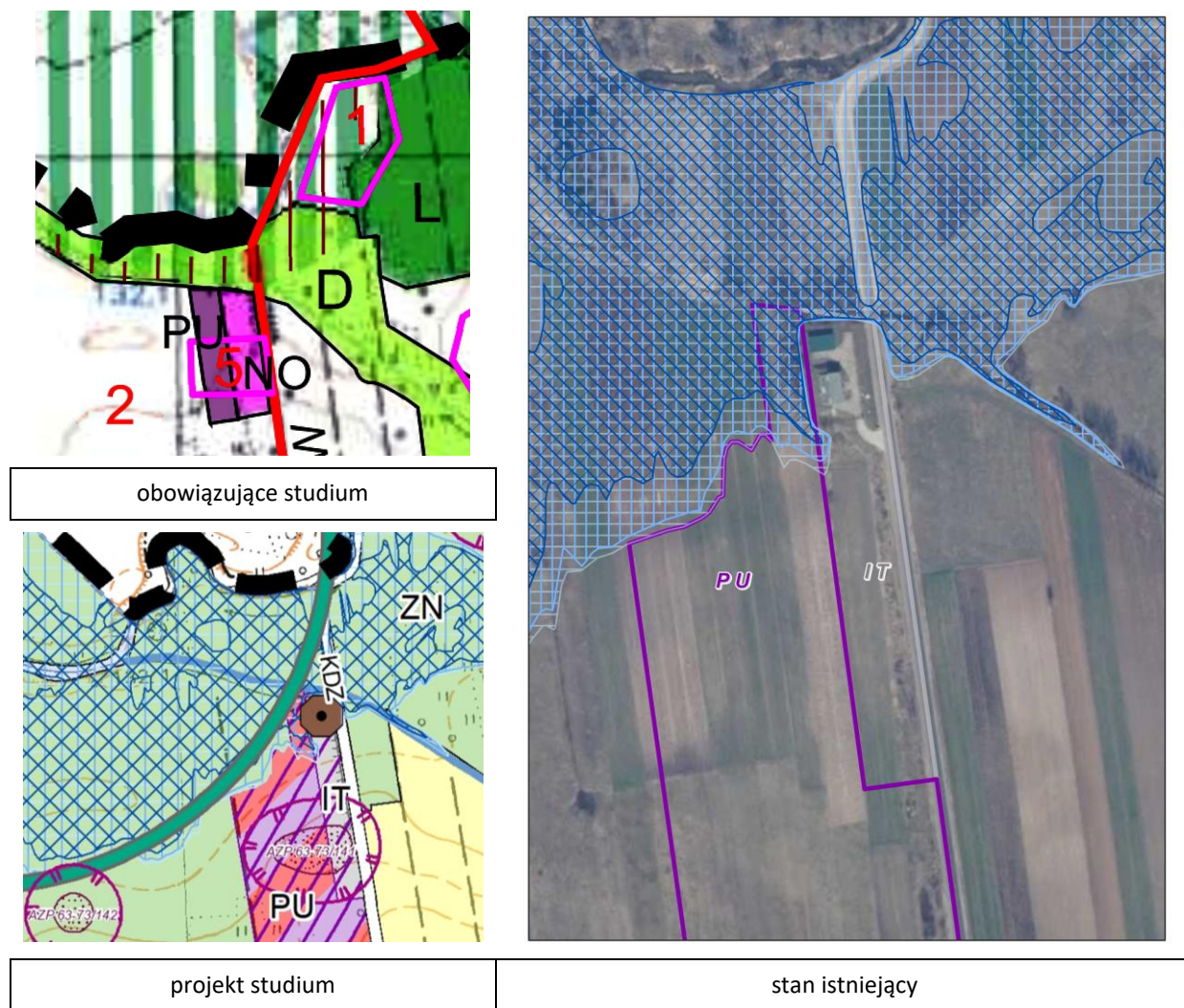
Na obszarze gminy Górzno zagrożenie powodziowe stanowią rzeki Wilga oraz Promnik. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi wyznaczono na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZIP). W zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi $Q=1\%$ (tzw. wody stuletnie) znajdują się grunty w dolinach rzek – są to grunty niezabudowane. Zarówno rzeka Wilga jak i rzeka Promnik w granicach gminy Górzno nie została obwałowana.

Projekt studium w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi od strony rzeki Wilgi nie wyznacza nowych terenów inwestycyjnych, utrzymuje jedynie dwa tereny w północnej części miejscowości Unin (PU – teren obecnie niezainwestowany, IT – teren oczyszczalni ścieków, częściowo zainwestowany).

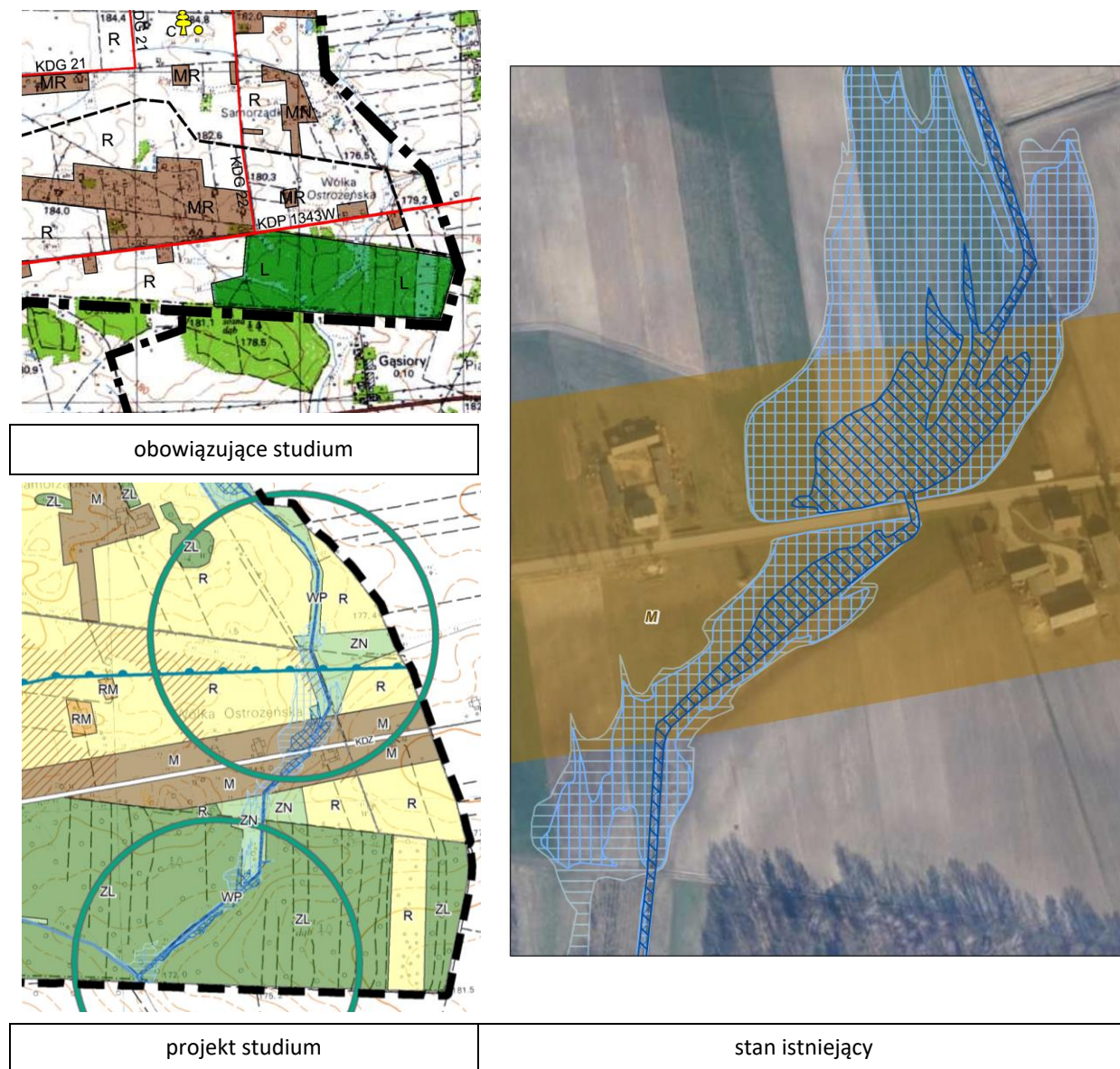
Natomiast w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi od strony rzeki Promnik, w porównaniu do obowiązującego studium, projekt studium wskazuje nowe tereny zabudowy mieszkaniowej. Zgodnie z ustaleniami studium w terenach M zakazuje się lokalizowania nowych budynków na terenach zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią studium dopuszcza jedynie remonty, przebudowę i nadbudowę wyłącznie istniejących budynków.

¹⁷ SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej, portal PIG

Rysunek 13. Tereny inwestycyjne w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w miejscowości Unin

Rysunek 14. Tereny inwestycyjne w zasięgu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w miejscowości Wólka Ostrożeńska

12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

W miejscu powstawania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych nastąpi lokalne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności, zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. W studium dąży się do koncentrowania zabudowy w celu wykształcenia zwartych kompleksów zabudowy. Unika się rozpraszania zabudowy, co z punktu widzenia ochrony fauny jest korzystne. Nowe tereny inwestycyjne wskazano głównie w sąsiedztwie istniejącej zabudowy bądź przy terenach przeznaczonych pod zainwestowanie w obowiązującym studium. W większości przypadków nowa zabudowa nie dotyczy cennych zbiorowisk roślinnych, obejmuje głównie grunty orne oraz wtórnie powstające zadrzewienia. W kilku lokalizacjach nowa zabudowa obejmuje łąki, pastwiska, a także niewielkie fragmenty lasów. Na planszy kierunków oznaczono obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, przy czym zmiana przeznaczenia w przypadku gruntów leśnych dotyczy głównie niewielkich płatów leśnych oraz skrajnych fragmentów większych kompleksów leśnych położonych wśród zabudowy, terenów rolniczych oraz przy szlakach komunikacyjnych (głównie droga ekspresowa S17), które pozostają pod stałym wpływem antropopresji. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych wysokich klas

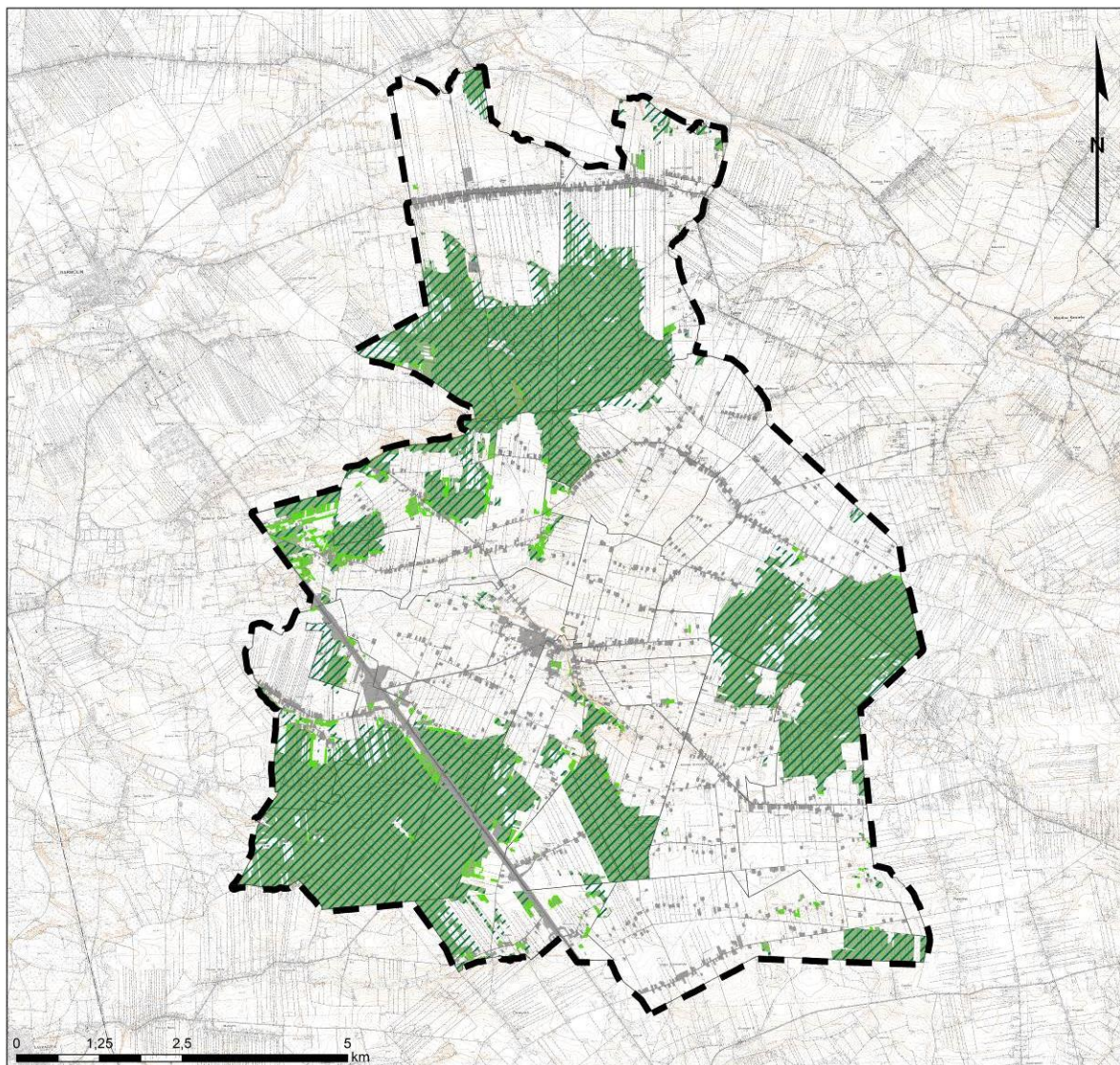
bonitacyjnych dotyczy głównie terenów rolniczych pośród istniejącej zabudowy oraz wzdłuż istniejących dróg, ich likwidacja nie przyczyni się do utraty cennych siedlisk. Nie przewiduje się oddziaływań innych niż miejscowe zniszczenie pokrywy roślinnej (obszary z trwałą roślinnością) lub częściowo po prostu zajęcia terenu (grunty rolne).

Za pozytywne oddziaływanie ustaleń studium uznaje się wyznaczenie terenów lasów na użytkach rolnych – zalesienie (rysunek 15), co przyczyni się do zmniejszenia fragmentacji kompleksów leśnych w obrębach ewidencyjnych Unin, Goździk, Kobyla Wola, Józefów, Samorządki, Łąki oraz stworzy nowe miejsca dla bytowania i żerowania zwierząt.

W celu ochrony ekosystemów leśnych studium wskazuje na:

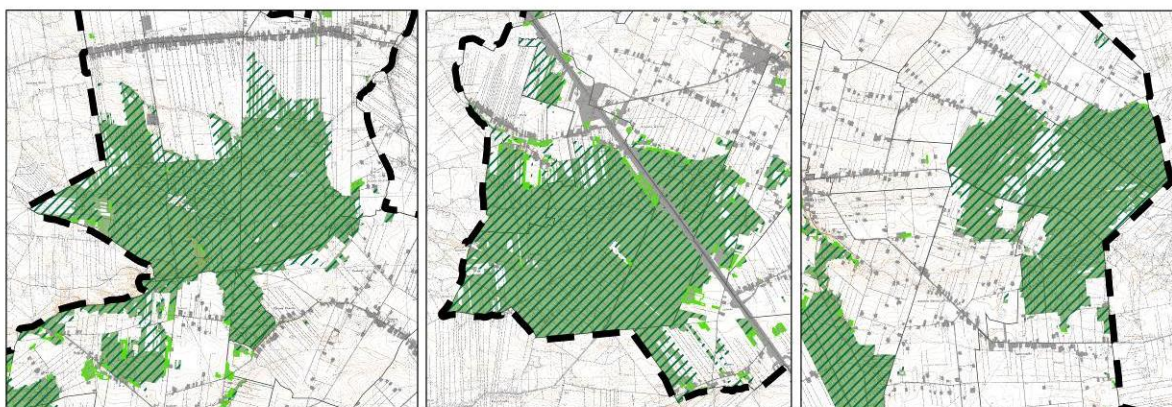
- ograniczenie do niezbędnego minimum przeznaczania terenów leśnych na cele nieleśne;
- prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzania lasu, w tym uproszczone plany urządzania lasu;
- ochronę różnorodności biologicznej oraz wielofunkcyjność i zrównoważony rozwój lasów;
- ochronę ostoi zwierząt;
- umożliwienie wykorzystania terenów leśnych na cele rekreacji, poprzez wytyczanie ścieżek pieszych i rowerowych, wyznaczanie miejsc piknikowych i rejonów lokalizacji urządzeń terenowych, bez konieczności zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, przy zachowaniu przepisów odrębnych;
- dążenie do tworzenia ciągłości ekosystemów leśnych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z pozyskiwaniem drewna.

Rysunek 15. Tereny leśne – obszary wymagające zmiany przeznaczenia oraz tereny wskazane do zalesień

OZNACZENIA

—■— granica administracyjna gminy	■ ZL - tereny lasów (uwarunkowania)
— granice obrębów geodezyjnych	▨ ZL - tereny lasów (kierunki)
■ istniejąca zabudowa i tereny komunikacyjne	▭ obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

Część nowych terenów pod zabudowę lokalizowana jest w zasięgu lokalnych korytarzy ekologicznych, co może wpływać niekorzystnie na ich funkcjonalność. Szczególnie dotyczy to miejscowości Mierzączka, gdzie planowane jest dogęszczenie zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej przy drodze ekspresowej S17. Powstanie nowej zabudowy zarówno na gruntach leśnych jak i rolniczych doprowadzi do fragmentacji terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz ograniczy możliwość żerowania oraz migracji zwierząt.

Sama droga ekspresowa stanowi zarówno element odstrasżający jak i barierę dla migracji zwierząt, przy czym na terenie gminy Górzno nad S17 znajduje się przejście dla zwierząt, które ułatwia przemieszczanie się większej zwierzyny pomiędzy terenami leśnymi znajdującymi się po jej obu stronach.

Funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych na terenie gminy pełnią również dopływy Wilgi i Promnika – powstanie nowej zabudowy wzdłuż przepływających przez gminę cieków przyczyni się do zawężania korytarzy. W odniesieniu do regionalnych korytarzy ekologicznych przebiegających przez północną oraz południową część gminy to dolina rzeki Wilgi praktycznie pozostaje bez zabudowy, natomiast w dolinie rzeki Promnik jedyny newralgiczny obszar korytarza, gdzie projektowana zabudowa oraz istniejąca droga w istotny sposób zawęża korytarz znajduje się na pograniczu miejscowości Wólka Ostrożeńska i Samorządki.

Należy podkreślić, że zapisy projektu studium przyczyniają się do zachowania otuliny biologicznej cieków oraz ich funkcji migracyjnej, tj. w terenach M, RM, MU, MWU, U, PU, IT, projekt studium ustala *w terenach stanowiących regionalne i lokalne korytarze ekologiczne nakazuje się utrzymanie ciągłości naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych poprzez zakaz lokalizacji nowych budynków w odległości 5 m od cieku wodnego – w przypadku działek już zabudowanych minimalna odległość budynków od cieku wodnego może zostać zmniejszona i zostanie ustalona na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

Dla ochrony flory i fauny istotna jest również ochrona terenów zieleni naturalnej – studium rozdziela tereny rolnicze (grunty orne, łąki, pastwiska, sady, stawy hodowlane) od zieleni naturalnej (zielen łąkowa, przywodna, łąki, pastwiska, zadrzewiania), na których wskazane jest:

- utrzymanie dominacji terenów otwartych z ochroną ciągłości ekosystemów w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- ochrona gleby, wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem,
- utrzymanie naturalnej otuliny rzek i cieków wodnych, z zachowaniem zasad ochrony przeciwpowodziowej.

Z punktu widzenia ochrony roślin i zwierząt istotne znaczenie mają obiekty produkcyjne. Nowe większe obiekty produkcyjno-usługowe mogą powstać wzdłuż drogi ekspresowej S17, na terenach które na ogół nie stanowią cennych siedlisk roślin. W przypadku stwierdzenia, na etapie przeprowadzania procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, iż inwestycja powoduje negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, należy wykonać działania naprawcze, mające na celu przywrócenie równowagi przyrodniczej na danym terenie.

Projekt studium na całym obszarze gminy Górzno dopuszcza lokalizację:

- urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy zainstalowanej poniżej 500 kW,
- wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki - w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne,
- urządzeń innych niż wolnostojące.

Największe możliwości występują w zakresie mikro- oraz małych instalacji o mocy do 500 kW wykorzystujących energię słoneczną oraz biomasę (m.in. kotły na biomasę). Istnieje możliwość wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych oraz sektorze usługowym. Na terenie gminy Górzno zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz biogazowni.

Oddziaływanie w fazie realizacji związane jest przede wszystkim ze wzrostem emisji zanieczyszczeń do środowiska w postaci pyłów oraz hałasu oraz w wyniku prowadzenia robót i pracą sprzętu budowlanego, a także niewielkimi ilościami odpadów. Są to działania krótkotrwałe, o niskim natężeniu i ustąpią po

zakończeniu prac. W fazie eksploatacji panele fotowoltaiczne nie są źródłem hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska.

W studium wyznacza się również tereny, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Studium dopuszcza lokalizowanie we wskazanych obszarach urządzeń fotowoltaicznych oraz zakazuje lokalizacji biogazowni i farm wiatrowych.

Faktyczna, dopuszczona w studium lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, zostanie wskazana na etapie procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zasięg stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, wyznaczonych od tych urządzeń, musi zmieścić się w granicach oznaczonego na rysunku studium (Kierunki i polityka przestrzenna) obszaru, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW. Ostateczne przesądzenie o możliwości lokalizacji urządzeń wytwarzających energię zostanie dokonane na późniejszym etapie, jednak ich rozmieszczenie nie może powodować poszerzenia zasięgu stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza granice wyznaczonego obszaru. Elektrownie fotowoltaiczne są bezobsługowe, nie wymagają budowy zaplecza socjalnego, ani infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, nie są źródłem hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, nie oddziałują negatywnie na ludzi i zwierzęta. Lokalizacja instalacji ogniw fotowoltaicznych musi być zgodna z przepisami odrębnymi. W granicach ww. obszarów dopuszcza się również lokalizację urządzeń i obiektów towarzyszących elektrowni fotowoltaicznej. Urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wskazano w terenach PU oraz IT. Ponadto wyznaczono tereny PEF (tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna) w Gąsowie, Reducinie, Chęcinach oraz w miejscowości Łąki. Bezpośrednio lokalizacja farm fotowoltaicznych spowoduje zajęcie siedlisk fauny, jednak z uwagi na położenie w typowo rolniczym krajobrazie, niestanowiącym cennego obszaru lęgowego czy żerowiskowego, nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania. Nie przewiduje się więc negatywnego oddziaływania na populację ptaków, związanego z błyskami i niebezpieczeństwem przyciągania ptaków mylących farmę z taflą wody.

12.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Realizacja ustaleń projektu studium spowoduje utratę istniejących siedlisk w wyniku zabudowy terenów do tej pory niezainwestowanych (przede wszystkim pól uprawnych). Zmiany te spowodują lokalne straty w bioróżnorodności, na skutek przekształcenia występujących tu warunków przyrodniczych. W przypadku wkroczenia zabudowy na tereny użytkowane rolniczo nie można mówić o istotnych stratach bioróżnorodności. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia terenów biologicznie czynnych, zmniejszy się powierzchnia terenów, na których w naturalny sposób może zachodzić proces infiltracji wód opadowych, lecz nie ulegną zniszczeniu cenne biocenozy.

Projekt studium wprowadza zapisy, które w prawidłowy sposób chronią najcenniejsze obszary przyrodnicze gminy, charakteryzujące się największą bioróżnorodnością. Ochronie podlegają kompleksy leśne, nieleśne zbiorowiska o charakterze naturalnym, nieleśne zbiorowiska o charakterze seminaturalnym.

Ważnym zadaniem mającym na celu ochronę bioróżnorodności jest zachowanie ciągłości powiązań ekologicznych. Jak opisano w rozdziale dot. oddziaływania na zwierzęta (12.2), projekt studium poprzez swoje zapisy przyczynia się do zachowania funkcji migracyjnych pełnionych przez wyznaczone na terenie gminy zarówno lokalne jak i regionalne korytarze ekologiczne.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych, zostaną przeznaczone pod zieleń urządzoną (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie - zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania.

12.4 Oddziaływanie na wodę

Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Studium wyznacza nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, usługową oraz zabudowę produkcyjną. Wiąże się to z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Stopień skanalizowania gminy Górzno jest niski – z kanalizacji korzysta 33% ogółu mieszkańców (GUS, 2021). Mieszkańcy, którzy nie są objęci siecią kanalizacyjną korzystają ze zbiorników bezodpływowych, tzw. szamb.

W wyniku realizacji ustaleń projektu studium powstanie nowa zabudowa wytwarzająca ścieki sanitarne. Przy rozbudowie sieci kanalizacji i zachowaniu szczelności zbiorników nie przewiduje się jednak niekontrolowanych wycieków nieczystości do wód i gruntu. Stąd nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń studium na środowisko wodne.

Brak jest podstaw merytorycznych do prognozowania znacząco negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne.

12.5 Oddziaływanie na powietrze

Stan czystości powietrza w gminie należy ocenić jako dobry, choć odnotowano przekroczenia stężeń benzo(a)pirenu, pyłów (PM_{2,5} oraz PM₁₀), dwutlenku siarki oraz ozonu, które należą do najgroźniejszych. Odnosi się to do całej strefy mazowieckiej. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest emisja powierzchniowa (emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno-bytowym oraz emisja liniowa (emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw).

Zgodnie z projektem studium na terenie gminy planowane jest zwiększenie terenów, które przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, usługową oraz produkcyjną. Realizacja nowej zabudowy wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło. Obszar gminy jest w małym stopniu zgazyfikowany (z gazu sieciowego korzysta 32,8% mieszkańców), brak też scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Planowane zwiększenie terenów zabudowy z dopuszczeniem ogrzewania budynków z indywidualnych źródeł ciepła wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma także zastosowana technologia.

Ze względu na ochronę środowiska w projekcie studium wskazuje się, że należy mieć na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez systematyczne rezygnowanie z węgla, jako źródła energii na rzecz rozwiązań ekologicznych (ekologiczne paliwa, wycofywanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej). Należy zadbać o wysoką sprawność instalacji grzewczej, poprzez modernizację systemów grzewczych, a także docieplanie budynków w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną. Ponadto, sugeruje się popularyzację energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.

12.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Eksploatacja kopalni

Tereny eksploatacji złóż w miejscowościach Unin, Kobyla Wola, Józefów, Gąsów, Wólka Ostrożeńska zostały wyznaczone w oparciu o udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Ponadto, na wniosek gminy Górzno, wyznaczono teren PG we wschodniej części miejscowości Unin, z uwagi na zamierzenia inwestycyjne.

Przewiduje się eksploatację bądź kontynuację eksploatacji udokumentowanych złóż kopalni metodą odkrywkową. W wyniku eksploatacji złóż naruszona zostaje naturalna rzeźba terenu i struktura gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej

eksploatacji tereny eksploatacji zostaną zrekultywowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

Na opracowywanym obszarze projekt studium zakłada się przede wszystkim zwiększenie powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkaniowo-usługowej, w mniejszym stopniu zabudowy usługowej oraz produkcyjno-usługowej. Prace związane z budową nowych obiektów wpłyną w niewielkim stopniu na naturalną rzeźbę terenu. W trakcie ich budowy naruszona zostanie wierzchnia warstwa gruntów w związku z wykonywaniem wykopów fundamentowych, wykopów i nasypów pod urządzenia związane z infrastrukturą oraz przebudową dróg.

Skażenia gleb

Standardy jakości gleby i ziemi uwzględniające aktualną i planowaną funkcję terenów są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Przeznaczenie terenów pod funkcje określone w zmianie studium – obszary osadnictwa, nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami. Działania podjęte na terenie gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami są w tym względzie prawidłowe w stosunku do istniejących uwarunkowań.

Zagrożeniem może być możliwość wystąpienia lokalnego skażenia gleb wzdłuż dróg, którego intensywność będzie od natężenia ruchu i ilości stosowanych środków służących do utrzymania dróg (przede wszystkim soli). Dotyczy to przede wszystkim drogi ekspresowej S17. Skażenie gleb wzdłuż pozostałych dróg nie będzie znaczne. Również w trakcie realizacji ewentualnych prac budowlanych może dojść do zanieczyszczenia poprzez składowanie surowców i odpadów budowlanych. Będzie to oddziaływanie średnioterminowe i wtórne.

12.7 Oddziaływanie na krajobraz

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Odpowiedzią na wymagania Konwencji Krajobrazowej jest polska ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

Gmina Górzno jest dość urozmaicona pod względem krajobrazowym. Dominującym jest krajobraz typowo rolniczy. Przeważają pola uprawne, gdzieś tam przeplatane terenami zadrzewionymi. Zabudowa ma charakter rozproszony, jednak koncentruje się wzdłuż głównych dróg. Kolejnym krajobrazem, atrakcyjnym przyrodniczo, jest krajobraz leśny, dominujący w północnej, południowo-zachodniej oraz południowo-wschodniej części gminy. Krajobraz leśny obejmuje zarówno lasy prywatne, jak i państwowe. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców gminy. Krajobraz dolinny związany jest przede wszystkim z doliną rzeki Wilgi oraz jej dopływów odwadniających gminę w centralnej części. Odcinek rzeki Wilgi, który przepływa przez gminę nie został uregulowany – rzeka przepływa naturalnym korytem tworząc jednocześnie liczne zakola. Wraz z niezabudowanymi terenami rolnymi, zadrzewionymi i zakrzewionymi oraz leśnymi tworzy malowniczy krajobraz.

W projekcie studium określono zasady polityki ochrony przyrody i krajobrazu. Poza obiektami przyrodniczymi prawnie chronionymi (pomniki przyrody), dla których obowiązują zakazy oraz nakazy określone w przepisach odrębnych, wskazano tereny o wysokich walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych, tj. dolina Wilgi, leśne oraz nieleśne zbiorowiska roślinności. W celu ograniczenia oraz ochrony ww. struktur przyrodniczych, mających duże znaczenie pod względem krajobrazowym, studium wskazuje na:

- zachowanie drożności powiązań ekologicznych;
- ochronę ekosystemów leśnych;
- ochronę nieleśnych zbiorowisk o charakterze naturalnym;

- ochronę nieleśnych zbiorowisk o charakterze seminaturalnym;
- uregulowanie ruchu turystycznego w obszarach cennych zarówno przyrodniczo jak i krajobrazowo – poprowadzenie szlaków pieszych, rowerowych, budowa polan rekreacyjnych itp.

Ponadto w projekcie studium wpisano inne zasady, które mogą dotyczyć ochrony walorów krajobrazowych, które pośrednio będą miały pozytywny, długoterminowy i ponadlokalny wpływ na krajobraz:

1. wskazania w zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej;
2. określenie standardów kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu;
3. zakaz lokalizacji nowej zabudowy w terenach ZL (niezwiązanej z gospodarką leśną), R, ZN, WP, WS;
4. ogólne zasady dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym przede wszystkim zasada maksymalnej ochrony zachowanych obiektów o wartości historyczno-kulturowej, zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i krajobrazu itd.

W wyniku realizacji ustaleń projektu studium w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Studium wyznacza zwarte kompleksy zabudowy co zapobiega jej rozpraszaniu. Będzie to oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie o charakterze lokalnym. Wyznaczone w studium nowe tereny zabudowy (głównie M, MU) stanowią kontynuację istniejącej zabudowy, a więc nie przewiduje się przekształceń o charakterze znaczącym.

Największych przekształceń w krajobrazie można się spodziewać w wyniku realizacji inwestycji, tj.:

- terenów obiektów produkcyjno-usługowych wzdłuż drogi ekspresowej S17,
- tereny obiektów produkcyjnych – elektrownia fotowoltaiczna (PEF) w miejscowościach Reducin, Chęciny, Łąki, Gąsów;
- eksploatacja kopalin na terenach eksploatacji złóż (PG).

12.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza. W wyniku wzrostu powierzchni zabudowy w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić także niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały. Ważne jest utrzymanie luk w zabudowie umożliwiających ruchy mas powietrza oraz utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zielni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest studium, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz redukcji emisji ze źródeł konwencjonalnych. Działania takie są realizowane w ramach polityki niskoemisyjnej.

Adaptacja do zmian klimatu polega przede wszystkim na uwzględnieniu w planowaniu skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych. Rozpatruje się je pod kątem oddziaływania na ludzi, ich mienie i środowisko. Zjawiskami powodującymi szkody są przede wszystkim:

- powódź,
- susza,

- huragany,
- deszcze nawalne,
- grad,
- fale upału i zimna.

W Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA 2020) określono cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z założenia nie może uwzględniać wszystkich działań, gdyż jest jedynie dokumentem planowania ogólnego. W poniższej analizie wybrano jedynie te zagadnienia, za które odpowiedzialne mogą być jednostki samorządu terytorialnego oraz nawiązujące do rodzaju ustaleń poruszanych w dokumencie, jakim jest studium.

1. Zwiększanie lesistości

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Gospodarka leśna na terenie Nadleśnictwa Garwolin jest obecnie prowadzona wg specjalnych zasad postępowania hodowlanego i ochronnego, uwzględniających ochronę różnorodności biologicznej oraz wielofunkcyjność i zrównoważony rozwój lasów. Ponadto udział terenów leśnych w powierzchni gminy jest dość wysoki i wynosi ok. 29,7%. W studium określono wskazania w zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej, które sprzyjają zachowaniu powierzchni leśnych, naturalnych drzewostanów, różnorodności biologicznej oraz funkcji ochronnych lasów.

Powyższe działania wpisują się, określone w SPA 2020, przygotowanie ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

2. Zarządzanie ryzykiem powodziowym

Działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności powinny wykorzystywać najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania. Projekt studium w terenach zabudowy mieszkaniowej (M) zakazuje lokalizowania nowych budynków na terenach zlokalizowanych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dopuszcza jedynie remonty, przebudowę i nadbudowę wyłącznie istniejących budynków. Z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu jest to rozwiązanie właściwe, gdyż nasilające się zjawiska ekstremalne mogą prowadzić do częstszych i większych powodzi.

3. Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym

Konieczne jest dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne jest także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

W projekcie studium wskazano, że istnieje możliwość wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych oraz sektorze usługowym. Największe możliwości występują w zakresie mikro- oraz małych instalacji o mocy do 500 kW wykorzystujących energię słoneczną oraz biomasę (m.in. kotły na biomasę).

Ponadto w studium wskazuje się możliwość lokalizacji dużych instalacji, w których produkcja energii będzie mogła być większa tzn. o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - studium dopuszcza lokalizowanie urządzeń fotowoltaicznych oraz zakazuje lokalizacji biogazowni i farm wiatrowych. Możliwe jest lokalizowanie takich instalacji na terenach PU, IT oraz na terenach PEF. Ostateczne przesądzenie o możliwości lokalizacji tego typu urządzeń zostanie dokonane na etapie procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jednak ich rozmieszczenie nie może powodować poszerzenia zasięgu stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza granice wyznaczonego obszaru.

12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złoża

W granicach gminy Górzno występuje dziewięć złóż kruszywa naturalnego (piaski) oraz jedno złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej (iły i mułki). Obecnie eksploatowane są cztery złoża piasku w Gąsowie, Kobylej Woli oraz Uninie.

Tereny eksploatacji złóż w miejscowościach Unin, Kobyla Wola, Józefów, Gąsów, Wólka Ostrożeńska zostały wyznaczone w oparciu o udokumentowane złoża kruszyw naturalnych. Ponadto, na wniosek gminy Górzno, wyznaczono teren PG we wschodniej części miejscowości Unin, z uwagi na zamierzenia inwestycyjne.

Wyznaczenie ww. terenów w studium jako tereny eksploatacji złóż (PG) zapewnia możliwość wydobywania kopaliny, natomiast obecnie nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

Gleby klas chronionych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy, wymagają zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. W gminie Górzno gleby klas chronionych w przeważającej części występują w centralnej części, zmiana przeznaczenia gruntów rolnych klasy III dotyczy głównie terenów rolniczych pośród istniejącej zabudowy oraz wzdłuż istniejących dróg.

Wykorzystanie zasobów środowiska

Do wykorzystywanych w gminie zasobów środowiska należy zaliczyć przede wszystkim:

- lasy, które są wykorzystywane do celów rekreacyjnych;
- gleby, które są wykorzystywane rolniczo;
- wody podziemne – woda do celów komunalnych i gospodarczych;
- złoża kruszyw naturalnych – obecnie eksploatowane są cztery złoża piasku: Gąsów, Kobyla Wola, Kobyla Wola I, Unin I.

Projekt studium w sposób prawidłowy wykorzystuje zasoby środowiska przyrodniczego:

- Studium wyznacza graficznie zasięgi lasów, zasady polityki ochrony terenów leśnych to:
 - ograniczenie do niezbędnego minimum przeznaczania terenów leśnych na cele nieleśne;
 - prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzania lasu, w tym uproszczone plany urządzania lasu;
 - ochronę różnorodności biologicznej oraz wielofunkcyjność i zrównoważony rozwój lasów;
 - ochronę ostoi zwierząt;
 - umożliwienie wykorzystania terenów leśnych na cele rekreacji, poprzez wytyczanie ścieżek pieszych i rowerowych, wyznaczanie miejsc piknikowych i rejonów lokalizacji urządzeń terenowych, bez konieczności zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, przy zachowaniu przepisów odrębnych;
 - dążenie do tworzenia ciągłości ekosystemów leśnych;
 - prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z pozyskiwaniem drewna.
- Wskazania w zakresie ochrony gleb polegają przede wszystkim na ochronie zwartych kompleksów terenów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych przeznaczonych na produkcję rolną (klasa I - III – chronione), zapobieganiu erozji wietrznej, racjonalnym stosowaniu wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin (zakaz składowania bezpośrednio na ziemi nawozów, pasz, obornika

i innych substancji wykorzystywanych w rolnictwie). Ponadto wskazuje się na nasadzenia roślin fitoremediacyjnych wzdłuż dróg oraz stosowanie alternatywnych sposobów odladzania jezdni, placów i parkingów.

- W studium wskazano na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, w której za główny kierunek przyjmuje się uregulowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy poprzez rozwój systemów kanalizacji sanitarnej. Docelowe odprowadzanie ścieków do szamb dopuszcza się jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną.

Jakość wód podziemnych na terenie gminy jest dobra i nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, z kolei stan wód powierzchniowych jest zły i istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, na co wpływ ma presja komunalna i rolnicza oraz niska emisja. Realizacja ustaleń studium z jednej strony wiąże się ze zwiększeniem poborów wód podziemnych, z drugiej przyczynia się do ochrony wszystkich wód – poprzez rozwój systemów kanalizacji, zachowanie otuliny biologicznej wokół cieków, zakaz odprowadzania do ziemi wód niepodczyszczonych, wspieranie retencji wodnej poprzez utrzymanie terenów leśnych oraz zbiorników wodnych.

- W projekcie studium wskazano na możliwość wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych oraz sektorze usługowym. Największe możliwości występują w zakresie mikro- oraz małych instalacji o mocy do 500 kW wykorzystujących energię słoneczną oraz biomasę (m.in. kotły na biomasę).

Ponadto w studium wskazuje się możliwość lokalizacji dużych instalacji, w których produkcja energii będzie mogła być większa tzn. o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - studium dopuszcza lokalizowanie urządzeń fotowoltaicznych oraz zakazuje lokalizacji biogazowni i farm wiatrowych. Możliwe jest lokalizowanie takich instalacji na terenach PU, IT oraz na terenach PEF. Ostateczne przesądzenie o możliwości lokalizacji tego typu urządzeń zostanie dokonane na etapie procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jednak ich rozmieszczenie nie może powodować poszerzenia zasięgu stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu poza granice wyznaczonego obszaru.

Elektrownie fotowoltaiczne są bezobsługowe, nie wymagają budowy zaplecza socjalnego, ani infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, nie są źródłem hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, nie oddziałują negatywnie na ludzi i zwierzęta. Lokalizacja instalacji ogniw fotowoltaicznych musi być zgodna z przepisami odrębnymi. W granicach ww. obszarów dopuszcza się również lokalizację urządzeń i obiektów towarzyszących elektrowni fotowoltaicznej.

12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na terenie gminy Górzno znajduje się 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego, które jednocześnie ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Górzno (kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela; zespół dworski, w którego skład wchodzi dwór, oficyna, spichlerz, park oraz aleja dojazdowa). Poza obiektami wpisanymi do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego na obszarze gminy zlokalizowanych jest 79 obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, do których należą układy przestrzenne miejscowości, cmentarze, domy, kapliczki i figury, organistówka, plebania, dwór wraz z pozostałościami parku oraz pomniki. W granicach administracyjnych gminy znajdują się również zabytki archeologiczne. W ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski zewidencjonowano łącznie 111 zabytków archeologicznych, w tym jeden wpisany do rejestru zabytków archeologicznych województwa mazowieckiego. Zabytki archeologiczne na terenie gminy cechują się zróżnicowanym charakterem i czasem powstania. Znajdują się tu obiekty, których datowanie określa się od epoki paleolitu po XX wiek. Dominują zabytki archeologiczne powstałe w okresie epoki średniowiecza, epoki żelaza oraz w starożytności. Zabytki archeologiczne rozmieszczone są głównie w północnej oraz środkowej części gminy.

Zgodnie z zapisami studium obowiązują następujące zasady:

- wszelkie działania inwestycyjne w obiektach wpisanych do rejestru zabytków powinny być

prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego,

- w przypadku remontów, przebudowy, zmian sposobu zagospodarowania i użytkowania należy zachować zabytkowy wystrój elewacji i wyposażenia wnętrz, utrzymać gabaryty i historyczne rozplanowanie wnętrz, stosować tradycyjne materiały budowlane o wysokiej jakości,
 - ustala się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
 - wykorzystanie obiektu wpisanego do rejestru zabytków na cele użytkowe powinno zapewniać trwałe zachowanie jego wartości,
 - zakaz wprowadzania urządzeń technicznych, masztów itp. na obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków,
 - rewaloryzacja otoczenia zabytków zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
 - w sąsiedztwie obiektów zabytkowych zakaz wprowadzania funkcji kolidujących, mogących stanowić dla nich istotą uciążliwość, m.in. działalności produkcyjnej,
 - ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków.
- w odniesieniu do obiektów objętych ochroną poprzez wpis do gminnej ewidencji zabytków:
- zachowanie obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków z możliwością rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania na zasadach określonych w planie miejscowym i zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego,
 - trwałe zachowanie historycznej formy urbanistycznej i architektonicznej, utrzymanie cech stylowych, formy, kompozycji oraz detali architektonicznych zabytkowych obiektów,
 - stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak: dachówka ceramiczna, drewno, kamień, cegła, szkło,
 - zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
 - rewaloryzacja otoczenia zabytków zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, ochrona zieleni towarzyszącej obiektom zabytkowym.
- w odniesieniu do obiektów o wartości kulturowej, nie objętych ochroną prawną:
- utrzymanie istniejącej zabudowy w należytym stanie technicznym, z dopuszczeniem zmiany funkcji obiektu i podniesienie standardu wyposażenia techniczno-użytkowego, z zastrzeżeniami dotyczącymi zachowania w maksymalnym stopniu, a tam gdzie jest to możliwe, odtworzeniu historycznej kompozycji obiektu, zewnętrznego detalu architektonicznego, a także dostosowaniu nowej funkcji i nowego programu użytkowego do specyfiki obiektu,
 - zachowanie, w przypadku remontów i modernizacji, historycznego detalu architektonicznego,
 - zachowanie historycznych relacji przestrzennych i obiektów wspomagających oraz zieleni towarzyszącej w obrębie działek, na których są zlokalizowane.
- w odniesieniu do zabytków archeologicznych:
- wszelkie działania inwestycyjne powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto wokół zabytków archeologicznych, w odległości ok. 30 m, wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Funkcjonowanie strefy ma na celu zwiększenie ochrony dotychczas odkrytych zabytków archeologicznych w gminie.

Studium podchodzi kompleksowo do ochrony obiektów zabytkowych w gminie, wskazując ich lokalizację, określając zasady ochrony i przewidując możliwe zmiany. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń projektu studium na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.

12.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

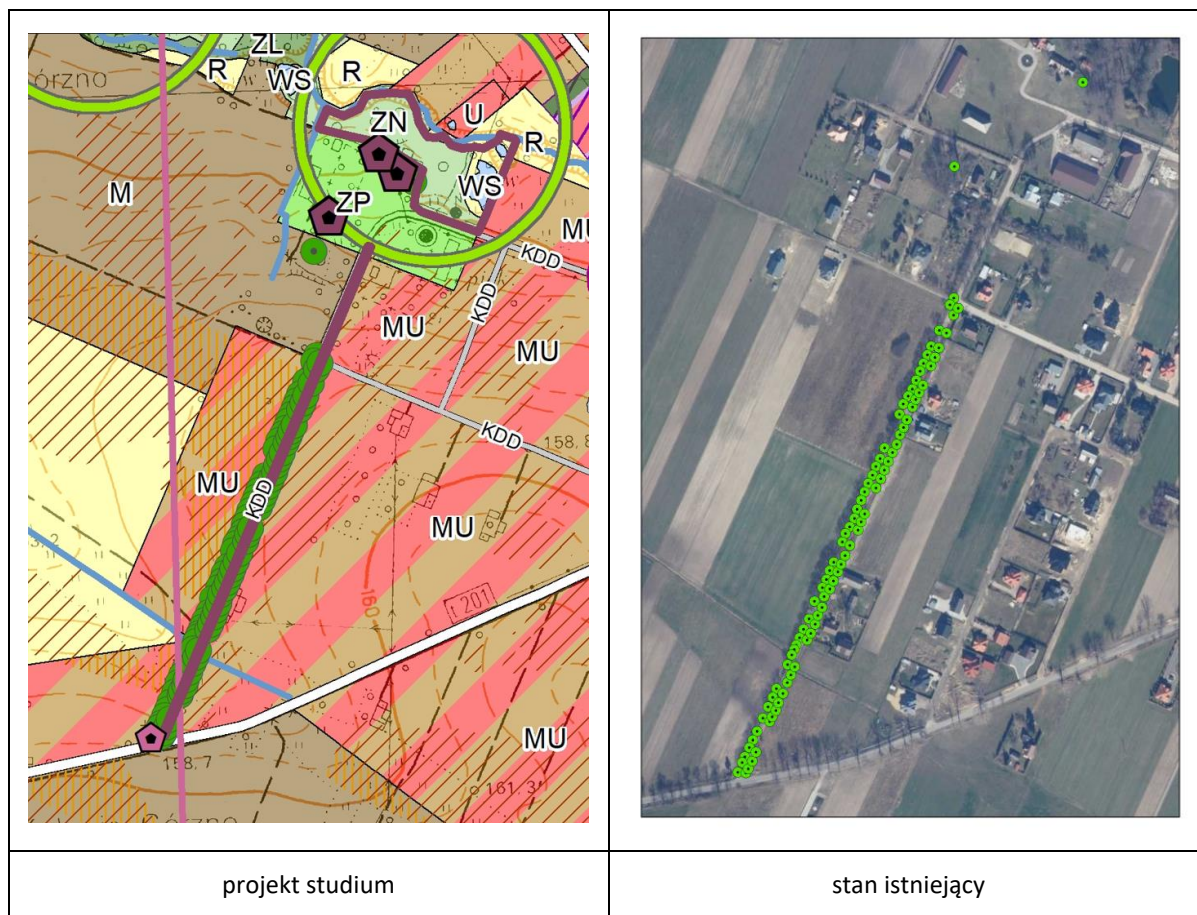
W aspekcie przyrodniczym gmina Górzno nie wyróżnia się szczególnymi walorami – jej terenów nie objęto żadnymi wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody, występują tu jedynie pomniki przyrody.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Górzno ochroną w postaci pomnika przyrody objęto 3 obiekty – dwa pojedyncze drzewa oraz Aleję drzew.

W przypadku drzew, gdzie w ich pobliżu istnieje możliwość rozwoju zabudowy, należy zakładać, że wszelkie prace i rozwiązania będą prowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami, tj. art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy rozporządzenia Nr 4 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu garwolińskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2009 r. Nr 36 poz. 858) zmienionego uchwałą Nr X/64/2015 Rady Gminy w Górznie z dnia 16 września 2015 r. zmieniającą rozporządzenie w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu garwolińskiego.

Rysunek 16. Pomniki przyrody w gminie Górzno

13 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

W studium wskazano obszary ochrony środowiska, dla których określono zasady ochrony.

Określono zasady ochrony przyrody i krajobrazu, tj.:

- w stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy rozporządzenia Nr 4 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu garwolińskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2009 r. Nr 36 poz. 858) zmienionego uchwałą Nr X/64/2015 Rady Gminy w Górznie z dnia 16 września 2015 r. zmieniającą rozporządzenie w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu garwolińskiego;
- zachowanie drożności powiązań ekologicznych:
 - w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy ograniczyć realizację nowych budynków i antropopresję na system przyrodniczy gminy, obejmujący obszary o charakterze naturalnym i pełniące funkcję korytarzy ekologicznych (dolina Wilgi oraz dolina Promnika stanowią korytarze o randze regionalnej; dopływy Wilgi oraz Promnika pełnią rolę lokalnych korytarzy ekologicznych; funkcje lokalnych korytarzy ekologicznych pełnią również tereny leśne);
 - racjonalna lokalizacja zabudowy – należy koncentrować zabudowę (nie rozpraszać), jednocześnie zachowując luki w zabudowie – szkodliwe jest tworzenie długich pasów zabudowy wzdłuż dróg;
 - kształtowanie i ochrona mozaiki siedliskowej – z większą różnorodnością siedliskową wiąże się możliwość dyspersji większej liczby różnych gatunków;
 - zachowanie wszelkich płątów lasów, zadrzewień, terenów wód powierzchniowych, alei drzew wzdłuż dróg;
 - ochrona dolin rzek przepływających przez gminę (Wilga wraz z dopływami, Promnik wraz z dopływami) – utrzymanie otulin biologicznych wokół cieków, zadrzewień oraz zarośli;
- ochrona ekosystemów leśnych:
 - zakaz przeznaczania terenów Lasów Państwowych na inne cele;
 - ograniczenie przeznaczania działek leśnych pod zabudowę, w przypadku zabudowy – dążenie do ograniczania wycinki drzewostanu, wydzielanie dużych działek, określenie wysokiego współczynnika powierzchni biologicznie czynnej;
 - stosowanie gatunków zgodnych z warunkami siedliskowymi, wykluczenie gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych;
- ochrona nieleśnych zbiorowisk o charakterze naturalnym – dotyczy zbiorowisk łąkowych związanych z dolinami rzek Wilgi i Promnika oraz ich dopływów:
 - ograniczenie lub eliminacja procesów sukcesji – wycinanie i karczowanie podrostów drzew w okresie wiosennym, karczowanie karp korzeniowych;
- ochrona nieleśnych zbiorowisk o charakterze seminaturalnym – wszystkie użytki zielone figurujące w ewidencji jako łąki lub pastwiska należy czynnie chronić przed zarastaniem (regularne koszenie) i zabudową:
 - zachowanie stanu siedlisk poprzez ich ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe;

- promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych, w ramach których rolnik otrzymuje płatność za koszenie łąki;
- utrzymanie powierzchni trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo – zakaz przeorywania, wałowania, stosowania ścieków i osadów ściekowych, stosowania wypasu i nawożenia;
- uregulowanie ruchu turystycznego w obszarach cennych zarówno przyrodniczo jak i krajobrazowo (przede wszystkim dolina rzeki Wilgi oraz zwarte kompleksy leśne) – poprowadzenie szlaków pieszych, rowerowych, budowa polan rekreacyjnych itp.

Określono zasady ochrony przeciwpowodziowej:

- nie lokalizować przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w ramach których gromadzone są substancje chemiczne stanowiące znaczące zagrożenie dla środowiska na skutek uwolnienia w wyniku powodzi;
- tereny rolnicze wykorzystywać jako trwałe użytki zielone, co jest korzystne ze względu na poprawę retencji wody w dolinie;
- posadawiać budynki tylko w przypadku możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej.

Określono zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- ochrona przed zabudową terenów otwartych, mających istotne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe w systemie przyrodniczym gminy oraz terenów o najwyższych klasach bonitacyjnych poprzez niedopuszczenie do rozpraszania zabudowy;
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, nad ciekami oraz wewnątrz wsi, ze względu na ich znaczenie ekologiczne i krajobrazowe;
- grunty rolne mogą być zalesiane pod warunkiem, iż nie będzie to negatywnie wpływało na stosunki wodne;
- preferowanie rozwoju gospodarstw specjalistycznych i specjalizacji produkcji w kierunku jej intensyfikacji oraz modernizacja gospodarstw rolnych w celu podniesienia jakości i konkurencyjności produktów rolnych;
- racjonalne stosowanie wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych, zakaz składowania bezpośrednio na ziemi nawozów, pasz, obornika i innych substancji wykorzystywanych w rolnictwie;
- rozwój agroturystyki oraz wykorzystanie starych i nieużytkowanych zagród do rozwoju różnych form turystyki.

Określono zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- ograniczenie do niezbędnego minimum przeznaczania terenów leśnych na cele nieleśne;
- prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o plany urządzania lasu, w tym uproszczone plany urządzania lasu;
- ochronę różnorodności biologicznej oraz wielofunkcyjność i zrównoważony rozwój lasów;
- ochronę ostoi zwierząt;
- umożliwienie wykorzystania terenów leśnych na cele rekreacji, poprzez wytyczanie ścieżek pieszych i rowerowych, wyznaczanie miejsc piknikowych i rejonów lokalizacji urządzeń terenowych, bez konieczności zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, przy zachowaniu przepisów odrębnych;
- dążenie do tworzenia ciągłości ekosystemów leśnych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej związanej z pozyskiwaniem drewna.

Określono zasady rozwoju infrastruktury technicznej, w tym:

- przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Samorządki;
- budowę sieci wodociągowej od miejscowości Samorządki do miejscowości Wólka Ostrożeńska;
- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Samorządki i Samorządki Kolonia;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Józefów, Kobyla Wola i częściowo w obrębie Górzno Kolonia;
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łąki, Chęciny, Reducin;
- ciepłownictwo – należy dążyć do ograniczenia emisji zanieczyszczeń poprzez stopniowe ograniczanie wykorzystywania węgla kamiennego jako głównego nośnika energii cieplnej stosowanego do ogrzewania budynków mieszkalnych. Jednym z rozwiązań jest wykorzystanie gazu do celów grzewczych. Jest to możliwe dzięki sieci dystrybucyjnej gazu na terenie gminy. Ponadto do wytwarzania ciepła należy wykorzystywać systemy działające w oparciu o energię elektryczną lub odnawialne źródła energii. Należy dążyć do zmniejszenia ilości zużywanego ciepła. W tym celu wskazane jest przeprowadzenie termomodernizacji budynków. Dbłość o wysoką sprawność instalacji grzewczej można osiągnąć poprzez modernizację indywidualnych źródeł ciepła oraz zachowanie dobrego stanu instalacji wewnętrznej.
- przebudowę, rozbudowę istniejących gazociągów oraz budowę nowych gazociągów oraz stacji gazowych;
- OZE – w granicach gminy wskazuje się obszary, na których mogą być lokalizowane urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii o mocy przekraczającej 500 kW (instalacje fotowoltaiczne). Ponadto na całym obszarze gminy Górzno dopuszcza się lokalizację:
 - urządzeń wytwarzających energię z OZE o mocy zainstalowanej poniżej 500 kW,
 - wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki - w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne,
 - urządzeń innych niż wolnostojące.

13.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Realizacja ustaleń projektu studium nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach gminy Górzno ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie wskazuje się ww. działań.

14 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie studium rozwiązane w sposób prawidłowy. Kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikają bezpośrednio z analizy uwarunkowań środowiska i jego zasobów. Projekt studium uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

15 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1072 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 672 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 699 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1326 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 840);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1297 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1555);
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

16 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano m.in. na podstawie następujących materiałów:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno z 2014 r. ze zm.;
2. Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno, woj. mazowieckie, pow. garwoliński, Zakład Planowania Przestrzennego i Badań Ekologicznych „EKOS” Henryk Kot, 2002;
3. Program ochrony środowiska dla Gminy Górzno na lata 2018 – 2022, Ekodialog, 2022;
4. Uproszczone Plany Urządzenia Lasu dla gminy Górzno, powiat garwoliński, województwo mazowieckie na okres 01.01.2018 r. – 31.12.2027 r., Krzysztof Janczulewicz Urządzanie Lasu i Obiektów Rolno – Leśnych;
5. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań;
6. Lorenc H. (red.), 2005, Atlas klimatu Polski, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa;
7. Plan ochrony parku krajobrazowego. Poradnik metodyczny, Dyrekcja ZLPK w Krakowie, Kraków 1999;
8. MAZOWSZE. Analizy i studia: Zeszyt 3(11)/2007 Koncepcja szlaków turystyczno-kulturowych Pasma Wilgi, MBPR;
9. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r., PIG-PIB 2022;
10. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2021. GIOŚ Warszawa, 2022;
11. Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021, GDDKiA 2022;
12. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, Mapa Hydrogeologiczna Polski, Mapa Geośrodowiskowa Polski; Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 599 Garwolin, 600 Stoczek Łukowski, 636 Łaskarzew, 637 Żelechów;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995;
3. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa mazowieckiego;
4. Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie - III edycja, GDDKiA, 2018;
5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Garwolin – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,

- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <http://www.gios.gov.pl> Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
2. <http://warszawa.rdos.gov.pl> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – rejestry form ochrony przyrody
3. <https://bdl.stat.gov.pl/> Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych
4. <https://msip.wrotamazowska.pl/> Mazowiecki System Informacji Przestrzennej

17 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 10 listopada 2022 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzno* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agata Gzela